

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec " 2.—
V upravi prejema: mesečno . . 1-70
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 8.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENECE

== Inserati: ==
Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.
Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petlitvrsta po 18 vin.
== Poslano: ==
enostolpna petlitvrsta po 30 vin.
Izhaja vsak dan, izveniši ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogradne 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Koroški železniški škandali.

Škandali na koroških železnicah se nadaljujejo. Železniški uslužbenci brez strahu teptajo slovenske pravice in zakon. Tako-le nam poročajo iz Celovca dne 4. t. m.:

Nevzdržljive so razmere za Slovence na celovškem kolodvoru. Pridi kadar hočeš, pelji se, kamor hočeš, vedno naletiš pri blagajni na ženske, ki ti uprizori več ali manj glasen škandalček, ako zahtevaš listek v slovenskem jeziku. To oplesi marsikakega v narodnem oziru že itak mehkega in plašljivega Korošca, da se klavrno uda in zahteva listek v svoji indijanski nemščini.

Ali kako pa ti tudi nastopi ta-le ženska »Die Wacht am Rhein« — to se pravi »nemška straža« pri celovski kolodvorski blagajni! Zavreti ti mora kri, če nisi iz testa. Evo vam najnovejšega primera:

3. t. m. sem nekako 20 minut pred odhodom jutranjega nedeljskega vlaka stopil k blagajni in lepo razločno povedal: »V Žihpolje, dva listka, prosim!« »Das versteht sich nicht!« se glasi ženski odgovor. Zahtevo ponovim še dvakrat in obkram dobim isti odgovor. Ženska nato zaloputne okence kakor furija in odide k pisalni mizi pisat. Potrpežljivo stojim in čakam svoje usode. Pridejo drugi potniki; zopet lepo razločno zahtevam dva listka v Žihpolje. Uradnica me kar le moč prezirljivo pogleda — in uljudno postreže drugim potnikom, ki so nemško povedali kod in kam želé z železnico. Zlodej ti, si mislim in odločno pravim: »Žihpolje, dva listka!« — »Reden Sie deutsch!« in čez nekaj časa: »Ich werde Ihren Namen notieren und Sie der Polizei anzeigen!« Hočem ji postreči z vizitko, a ravno nisem imel nobene pri sebi. Zopet prihajajo drugi potniki, ki na nemško zahtevo takoj dobe listke, jaz pa še vedno čakam. Da bi te — »V Žihpolje dva listka!« — »Gehen Sie sich beschweren, wohin Sie wollen; Sie bekommen keine Karte!« Drugi potniki prihajajo in uradnica me nahruli: »Gehen Sie weg! Halten Sie die Leute nicht auf! Sonst werde ich den Verkehrsbeamten rufen!« Obenem pozvoni in čez malo časa se pojavi za menoj uradnik v rdeči kapi. Medtem je uradnica odšla iz sobe. Uradnik stopica semintje, nazadnje gre v urad in me skozi okence napol nerazumljivo vpraša: »Wohin?« — Jaz: »Žihpolje, dva listka, prosim!« Uradnik se obrne k punici, ki se je bila med tem vrnila, in ji pove in nagovarja, naj mi postreže. Babnica pa se zadržere: »Nein! Ich gebe ihm keine Karte!

Ich lasse mich nicht frotzeln von diesem — Menschen!« Uradnik zmaje z rameni in odide. Uradnica je zopet odpravila osem strank in jim dala 27 listkov. Minulo je že četrtr ure in jaz sem štiridesetič ponovil: »Žihpolje, dva listka!« Tedaj se me nekdo usmili in namesto mene pove »Maria Rain«; ženske mi vrže karti kakor psu oglojeno kost in jaz sem plačal s poštnim avstrijskim denarjem.

Služaj sem natančno opisal, ker mislim, da bo le koga malo požečkal . . . Seveda sem se pritožil tudi na železniško ministrstvo.

Žihpolje leži nekako 9 km od Celovca in je slovenska vas in slovenska božja pot, ki nese državni železnici, ki je denarja tako potrebna, lepe zaslužke.

Tako se glasi en dopis. Drugi je krajši: Trije slovenski dijaki smo prišli na celovski kolodvor in v slovenskem jeziku zahtevali vozne listke v Gospo Sveto. — »Wie?!« vpraša uradnica. — »V Gospo Sveto!« — »Wie?!« Gospodična odpre zgornje okence in nas zaničljivo premeri. Na zopetno zahtevo: »V Gospo Sveto« se uradnica zadere kakor branjevka: »Ich verstehe nicht slovenisch!« Eden dijakov pripomni, da je njena dolžnost tudi na slovensko zahtevo postreči. Tedaj je bil šele ogenj v strehi! Začela je na ves glas vpiti, da je nemščina mednarodni jezik, ki ga mora tudi v Celovcu vsak znati in da na zahtevo v slovenskem jeziku ne bodo dobili listkov, pa naj store kar hočejo. Njeno vpitje je privabilo nekega uradnega gospoda, da je prišel gledat, kaj je pravzaprav. Ko mu nemška gospica stvar pojasni, se gospod porogljivo ozre po nas dijakih in odide. Mi pa smo morali iti peš v Gospo Sveto.

Tako tedaj drugi dopis.

Vsi Slovenci — od prvega do zadnjega — se moramo že končno enkrat prebuditi in zavesti, kako neizmerno smešno in neumno je pravzaprav to, kar se z nami godi posebno na mejah, kakor nezapodljivo smešno je, da si upajo nemške frajle na celovškem kolodvoru, ki zobljejo iz državnih jaslí, v katerih je dober del ovsa s slovenskega polja, — da smejo te frajle očitno zaničevati cel narod — na njegovih rodni tleh! Da, samo to moramo že končno spoznati v si Slovenci brez razločka! Saj nas res ni kot listja in trave, toda krepka samobramba vseh bo nemško-nacionalni ošabnosti zaprla pot.

Razmere, ki se razvijajo na celovških železnicah, so proti vsem veljavnim predpisom. To je potrdil sam ravnatelj beljaškega kolodvora, ki je na neko pritožbo izjavil, da ni res, da bi se samonemško z ljudstvom uradovalo. S tem se je sam izrekel za dvojezičnost. Da so se-

danje razmere na koroških železnicah škandal, ki kriči do neba, je potrdil sam poslanec Dobernig s tem, da je ob priliki nekega govora poslanca Grafenauerja o teh razmerah zaklical, da to ni res in če bi bilo to res, da bi Grafenauer imel prav.

Mi smo doslej vedno dostojno opozarjali, naj se dá pravico koroškim Slovincem. Odgovor na to je bil, da so proti predpisom izklicavali železniški sprevodniki postaje v slovenskem delu Koroške samonemški in slovenski šele, če se je kdo izrečno pritožil. Samo protiaustrijski duh more zvemiti avstrijskim državljanom, kakršni smo Slovenci, delati toliko krivic, kakor se jih nam napravlja na Koroškem! Vun s tem duhom — na dan s pravico vsem državljanom! Rajši kakor bi se reševalo albansko in makedonsko vprašanje, naj se enkrat reši vprašanje slovenske Makedonije na Koroškem!

Abiturientški sestanek v Dolenjem Logatcu.

Slovenski katoliško-narodni abiturientje so si letos izbrali Dolenji Logatec za kraj svojega zborovanja. Kakor vsako leto se hočejo tudi letos primerno posloviti od srednje šole in si začrtati ideale in pot, ko stopajo v življenje, na svobodna akademična tla. Hočejo si dati novega ognja in novega navdušenja za delo, ki jih čaka v bodočnosti, ko bodo kot izurjeni delavci stopili med ljudstvo, iz katerega so izšli in ga vedli do večjega blagostanja in ga kulturno dvignili. Na abiturientških sestankih opazamo z zadovoljstvom, da se čete naših akademikov, ki odkrito priznavajo svoje katoliško prepričanje, vsako leto s precjšnjim številom abiturientov pomnožijo. Tako se ustvarja in širi krog slovenske katoliške inteligence.

Ze v soboto dne 2. avgusta se je zbralo zvečer ob 8. uri veliko število abiturientov in abiturientk, akademikov in srednješolcev ter drugih gostov v gostilniških prostorih g. župana Jakoba Slavca k pozdravnemu večeru.

Tov. abit. Joško Prezeli, predsednik pripravljalnega odbora, otvori pozdravni večer s pozdravom na domačega g. župnika Valentina Remškarja, ki je šel pri pripravi odbora sijašno na roko. Nadalje pozdravi g. župana Jakoba Slavca, predsednika »Danice« g. Koblarja, podpredsednika »Zarje« Velkavrh, zastopnika »Slovenske dijaške zveze« J. Žgurja, g. novomašnika Pečkaja, vse daničarje in Zarjane, gdč. abiturientke, zastopnika »Zveze Orlov« g. J. Pirca, zastopnico »Slovenske zveze«

gdč. Ivanko Smole, g. mornariškega častnika Urbančiča z gospo soprogo, starešine »Zarje« in »Danice« gg. Puntarja, Rupnika in Kržana ter slednjič vse ostale goste, ki so s svojim posetom počastili abiturientški sestanek. Predsednik se zahvali g. občinskemu tajniku Erženu, gospodični iz izobraževalnega društva in g. deželnemu uradniku Poženelu za prijazno naklonjenost, ki so jo izkazali pripravljalnemu odboru pri pripravih za današnji večer in jutrišnje zborovanje. Predlaga predsednikom pozdravnega večera g. Fr. Koblarja, predsednika »Danice«, ki podeli besedo g. župniku V. Remškarju. Gospod župnik se zahvali za pozdrave in aklamacijo ter v svojem pozdravnem govoru naglaša te-le misli: Živimo hitro in korakamo brzih korakov naprej. Pred kakimi dvajsetimi leti je bila glavna stran dijaškega zanimanja namenjena predvsem zabavi. Ta čas je minil in prišel je čas dr. Mahniča, čas novih idej, ki jih je vrgel ta mož med naše ljudstvo. Pojmi se izbistrijo, nastaneta dve stranki. Katoliška stranka stopi očitno na plan. Idealizem zadobi med srednješolskim dijaštvom ugodnih tal. Preporod slovenskega katoliškega srednješolskega dijaštva se prične z »Rimskim Katolikom«. Dr. Krek organizira in vodi dijaštvo. Katoliški dijak je izpostavljen zasramovanju. Za uspešen boj v življenju je potrebna priprava v mladosti. Začno se prirejati sestanki katoliško-narodnih abiturientov, pri katerih se dvigne zavest skupnosti in moči. Taki sestanki so pomenljivi za ljudstvo, ker vidi svoje upanje v mladih katoliških dijakih, ki se hočejo potezati za njihove pravice. Vlijte s svojimi predavanji našemu logaškemu ljudstvu v srce nove srčnosti za nadaljnji boj, dajte mu zgleda, da se s trudom pride do lepih uspehov. Slednjič se zahvaljuje abiturientom, da so si izbrali za svoje zborovališče Logatec in jim kliče: Dobrodošli!

Po navdušenem govoru g. župnika zasvira orkester abiturientov knezoškofijskega zavoda sv. Stanislava iz Št. Vida, nakar se predsednik zahvali govorniku za njegove ognjevit besede in izroči abiturientom pozdrave »Danice« z Dunaja.

K besedi se oglasi g. Velkavrh, ki prinaša pozdrave »Zarje« iz Gradca. Za Vas je prišel čas akademične svobode. Stopate v življenje, da udeležite ideale, ki ste jih doslej nosili v srcu. Naša akademična društva Vam nudijo zavetje v velikih mestih. Opozarja na socialno in narodnoobrambno delo, ki

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Grušceki, poslovenil dr. Leopold Lé n a r d.

(Dalje.)

»Kako daleč se razteza to močvirje?« je vprašal »vahmajstra«.

»V ravni črti dve milj, prav do državne meje, vaše blagorodje.«

»Ali veš zagotovo?«

»Kakor gotovo živim.«

»Ali je prehod od strani meje?«

»Ni nobenega.«

»Tu so samo mlakuže in pogreza-joče se blato.«

»V takem slučaju morajo biti tukaj, ob strani se niso mogli izmuzniti. Imamo jih v pasti, kajti na meji so objezdiki, a mi smo tukaj.«

Nastalo je vprašanje, kako jih poskati.

Slednjič je sklenil poročnik pozvati kozake, kdo hoče prostovoljno iskati v »Začaranem močvirju«.

»Hej, otroci!« je zakričal, ko je zbral okrog sebe pol stotnije, »kdor najde puntarje, dobi rubelj. Skrili so se v močvirju, izlekli jih bomo vun s su-

licami. Konje pustite na travo, razpostavite stražo.«

Iz vrste je izstopilo nekaj kozakov in začeli so iskati prehoda.

Prišel je pop in na njegovem izrazitem obrazu je bilo čitati bolešno razočaranje in težko potrtost.

Stopil je k poročniku in zašepetal: »Vaši kozaki so neprekosljivi na polju, to je znano, toda ne poznajo tukajšnjega kraja. Ali bi ne bilo dobro pozvati domače kmete, da bi pomagali iskati?«

»Hm... vi pa niste neumni, batjuška.«

Pop je ostal rdeč pri tem komplimentu, toda govoril je mirno: »Jaz dam od sebe pet rubljev onemu, ki jih najde, a morda bi se vi gospod poročnik kaj dodali?«

»Na račun vladne kase jih oblubim jaz tudi pet, ker se mi mudi, batjuška, kajti kmalu nas bodo poslali dalje.«

Veel je kmetom, naj se zberejo; ko so pa stali v vrsti pred njim, je poklical k sebi župana in govoril grozeče:

»Poslušaj me, župan... ti si uradna oseba, predstavljaš vladu v občini, torej moraš meni, kot svoji vladi, govoriti resnico. Razumeš?«

»Razumem.«

»Vprašam te torej pred pričami,« pokazal je na popa, podporočnika in »vahmajstra«, »ali je kakšen prehod čez to močvirje?«

»Je.«

Razun »vahmajstra« so se vsi nasmehnili zadovoljnosti, poročnik je pa zaklical poln veselja:

»Že imamo puntarje! Pelji nas! Nagrada ti ne odide.«

»Toda vaše blagorodje, sedaj, spomladi, ko se je zemlja odtajala, je prehod zalit. Samo ptič zamore preleteti čez »Začarano močvirje.«

»Kaj govoriš, ti živinče,« je zakričal poročnik, »da je prehod, kaj ti pasji sin se hočeš še norčevati iz mene, iz poročnika? Ali veš, da te zato velim pretepti kozakom. Jaz te bom naučil!«

Župan se prikloni s kapo v roki skoraj do nog poročnika in reče mirno: »Vaše blagorodje ste vprašali, če je prehod in prehod je, toda samo ob času suše ali mraza.«

»Ah, ti podlež, zdaj se zvijaš, ker se bojiš nahajev.«

»Zaklinjam se pri Bogu, da je ob času suše ali mraza mogoče preiti.«

»Kam so se skrili puntarji? Kaj?«

»Ne vem.«

»Saj peruti vendar niso imeli, balona niso dobili,« se je nasmehnil sam nad seboj.«

Podporočnik se mu je pridružil z glasnim smehom, potem se je pa obrnil k popu:

»To je dobro povedano, balon, to je nekaj imenitnega, kaj batjuška?«

Zdaj je stopil kosaški podčastnik k poročniku in salutiral:

»Kaj poveš?« je zaklical poročnik.

»Vaše blagorodje, tu nad močvirjem je nočevala v tej noči gruča ljudi. Trava je potlačena, ležišča sveža, drobne kruha, lupine jajc in junjo smo našli.«

Pri teh besedah je potegnil iz žepa kos umazanega platna.

»Dobro, to vse sem videl, takoj ko sem prišel,« je rekel poročnik, ki je bil mnenja, da mora predstojnik vse boljje in natančneje vedeti, kot podložniki. Tvoja reč je, da poiščeš brod in ga moraš najti!«

»Po povelju, vaše blagorodje,« in zopet je salutiral ter odšel.

»Ali si sedaj slišal, župan?« obrnil se je poročnik. »Puntarji so tu prenočevali, kaj sedaj rečeš?«

»Morda so prenočevali, ne vem.«

»Tu ni nobenega morda, ako jaz govorim,« je zaklical grozeče, »tvoja reč je, da doženeš, kod so šli.«

»Storil bom vse po povelju.«

Poročnik je trenotek pomislil in vprašal naglo:

ga vrši »Zarja« v Gradcu. Nato priporoča predsednik abiturientom posebno Prago za kraj svojega visokošolskega študija, kjer si pri podjetnem češkem narodu lahko znatno razširijo svoje obzorje. Pridite v naša akademična društva in delujte po geslu: Z Bogom za narod!

V imenu »Zveze Orlov« sporoči bratske pozdrave abiturientom zastopnik gospod Josip Pirc. Pozdravlja jih v imenu slovenske kmečke in delavske mladine, mladine, ki gleda v abiturientih pionirje prosvete med ljudstvom. Pojte med naše telovadne odseke, med Orle, in sprejeti boste z odprtimi rokami. Če bo vsak storil, kar je v njegovi moči, je gotovo, da uspehi ne bodo ostali.

Za »Slovensko dijaško zvezo« pozdravi g. Žgur nekako tako-le: Matura vam je dala znak samostojnosti in Vas odvezala paragrafov disciplinarnega reda. Sedaj so vam proste roke. Maturitetno izpričevalo je Vaš potni list na univerzo. S svojo današnjo in jutrišnjo prireditvijo hočete pokazati, kako poteste si izbrali. Zasledovali boste cilje, kako naj se naše ljudstvo kulturno dvigne po geslu: Z Bogom za narod. Na tej poti Vas vabi v svojo sredo »Slovenska dijaška zveza«, ki ima namen kulturnega dela med našim ljudstvom. Pridružite se tej četi!

Slednjič povzame besedo g. župan Jakob Slavec in pozdravi abituriente v imenu logaške občine. Priporoča jim, naj zastavijo vse svoje moči in sile za napredek in korist slovenskega ljudstva, za svetinjo svete vere in naše domovine.

Predsednik se g. županu zahvali in pozdravi posebej abituriente knezoškofijskega zavoda, ki vodijo vzvišene ideje našega presvetlega vladike.

Tov. abit. Stare se zahvaljuje predsedniku za pozdrav abiturientom knezoškofijskega zavoda. Letos pošilja zavod v življenje svoje prve abituriente. V njih je vključila skrb, posvečena veri in omiki, koji napis se blišči na številnih društvenih domovih širom domovine.

Po teh pozdravih zaključil predsednik Koblar uradni del pozdravnega večera, na kar se razvije živahna zabava pod zelenim carovanjem jurista Dore Masiča.

× × ×

V nedeljo dopoldne ob 8. uri je služil v župni cerkvi sv. maša g. dr. Alojzij Merhar in v krasnem cerkvenem govoru podal abiturientom lepih misli in nauk za pot v življenje. Po cerkvenem opravilu otvoril zborovanje v Društvenem domu tov. abit. Joško Prezelj. Nato se izvoli za zborovanje sledeči odbor: Predsednik tov. abit. Stare, podpredsedniki tov. abit. Prezelj, Čarf in gđ. abit. Kovačeva, zapisnikar tov. abit. Schiffrer.

Tov. Stare podeli besedo prvemu referentu Bevku iz Gorice, ki je izvajal sledeče misli: Svetovni nazor je odnos človeka do stvarnega in nadnaravnega sveta. Roka božje modrosti je človeku odgovorila na vprašanja: Odkod in kam? Vsa današnja brezverska nazaranja so nastala v znaku odpora proti krščanstvu. Priznavajo svobodo samo zase, a jo zanikavajo krščanstvu. Naš katoliški svetovni nazor sloni na Kristusu. Ta ideja je osrečila vse narode in ima namen osrečevati jih do konca sveta. Filozofski zistemi so si nasprotu-

joči. Druži jih sovražstvo do Boga. Ne nadomesti vere z vodo, ampak spoji oboje v katoliškem svetovnem nazoru. Katoliška ideja je jasna v bistvu in posameznostih. Največjo jasnost in popolnost najdemo v katolicizmu. Kdor izpremeni eno samo potezo na Kristusa, je razrušil katoličanstvo v sebi. Vera v Kristusove nauke in priznanje cerkvene avtoritete je znak katoličana. V stvarstvu vlada harmonija. Človek bide boj s časnostjo in večnostjo. Človek je zmotljiv; Kristus nam je pokazal življenjsko nalogo in pot k zveličanju. Treba je globoke vernosti in zaupanja do Boga. Ora et labora! Vsak skušaj doseči popolnost. Molitev brez dela nas ne more osrečiti, ker smo ljudje. Kultura in morala se je dvigala in padala v zgodovini z vernostjo. Vernost bodi globoka v umu in srcu. Razumevanje božjih del je zblizanje z Bogom. Človek rabi stopnjevanja volje kakor pesnik, ki se mora od dne do dne izpopolnjevati. Z molitvijo skrbimo za dušo, z delom za življenje na svetu. Kristus nam je dal zgled altruizma. Dijak je seme inteligence, od katere je odvisek zdrav razvoj naroda. Harmonija duše bodi vsakemu prva skrb. V katoliški ideji je rešitev človeštva, njegova časna in večna sreča. — K debati se oglasi g. starejšina »Zarje« Puntar, ki naglašja, da nam je treba več ognja v naših organizacijah. Teško je mlademu človeku zmagovati samega sebe, ker je v njem polno revolucije. Poudarja potrebo kongregacij. Versko misel moramo poglobiti in potem se nam ni bati viharjev, ki se nam obetajo v bodočnosti.

Nastopi drugi referent abit. Fr. Uršič iz Celovca s temo: »Dijak in srednja šola, šola življenja.« Lepega nastopa koroškega tovariša smo bili vsi veseli. Izvajal je v glavnem to-le: Šola je eden najvažnejših faktorjev človeške družbe. Načelo »cuius regio, eius religio« velja v gotovem pomenu še dandanes, zato tak boj za šolo. Naša mladina se vzgaja v duhu svobodomiselstva in to od naše ljudske šole do vseučiliških stolic. Pravih značajev, ki nikdar ne zatajujejo svojih principov, potrebuje današnja moderna družba. Prava izobrazba obstoji v dobri volji in v blagem značaju. Treba si je osvojiti voljo, da si ustvarimo značaj. Spoznaj samega sebe! Naravni zakon in načela naše vere so smotri vzgoje naše volje. Naša naloga bodi, vzgojiti si krepko individualnost. Družba stavi na nas visoke zahteve. Organizacija zatira v človeku egoizem in vzgaja značaj. Duh discipline je potreben za naše javno življenje. Od severa prihaja nevihta, kos za kosom nam trgajo, izgine nam rodbina za rodbino. Ali naj mirno gledamo, kako nam nemški naval uničuje delo našega naroda. Človek ima dolžnosti do človeške družbe in osebne koristi mora podrediti skupnosti.

Tretji referent obdela v obliki dialoga temo »Katolik in umetnost«. Naš narod je katoliški, o čemer nas prepriča vsak korak, ki ga napravimo med ljudstvo. Katoliški narod potrebuje katoliške literature. V umetnosti je treba čuvstva, srca. Ako čutim in živim katoliško, bo moja umetnina temu podobna. Naša prva in najvažnejša učiteljica je narava. Razlaga vpliv krščanstva na umetnost. Belokranjske pesmi so najlepše, kadar opevajo verske motive. Ali mislite, da bi si Zupančič škodoval, ako bi ohranil svojim belokranjskim narodnim verske motive? V delu, vztraj-

nosti je napredek umetnosti. Slog naše moderne je lep. Može, ki so ustvarili našo politično in izobraževalno organizacijo, so pustili vrzel v literaturi in umetnosti sploh. Katoliški umetnik je svoboden kakor vsak drug. Prava umetnost mora spajati idealizem in realizem, kakor pravi dr. Mahnič. Svoj referat zaključil poročevalec z besedami nočnega psalma:

Pošlji še enkrat k zvezdam oko:
Svetla cesta
v bajna mesta,
duš tam hrepenenja pojo.

Debate se udeležijo gg. Puntar, Koblar ter poročevalec sam. Poudarja se potreba medsebojnega stika naših literatov in se zahteva, naj izgine politika iz umetnosti.

Zborovanje zaključil predsednik abit. Stare s pozivom, naj se razidejo abiturienti in abiturientke širom domovine z ideali in idejami, za katere so se ogrevali na tem sestanku. Udeležijo naj se dela z geslom: Z Bogom za narod.

× × ×

V nedeljo popoldne ob 3. uri so predstavljali abiturienti in abiturientke v logaškem društvenem domu Meškovo igro »Mati«, ki je privabila mnogo občinstva. Igralo se je prav dobro. Po igri se je razvila na vrtu »Društvenega doma« ljudska veselica, pri kateri so s posebno marljivostjo sodelovale ljubke logaške Bogomile, za kar so jim abiturienti gotovo iz srca hvaležni. Na komerzu se izvoli častnim predsednikom starešina »Zarje« g. Puntar. Nastopijo z navdušenimi govori domači gospod župnik, g. župan, jurist Rupnik Abit. Stare se zahvaljuje vrlemu logaškemu občinstvu za naklonjenost in ljubeznivost, s katero je letos sprejelo abituriente v svojo sredo. Posebno zahvalo izreka gospodu župniku Remškarju, gosp. županu Slavcu, obč. tajniku Erženu, izobraževalnemu društvu, posebno vnetim Bogomilam ter tajniku izobraževalnega društva Šijancu, juristu Gosarju in gosp. Poženelu, ki so mnogo pripomogli, da se je vsa prireditve tako sijajno obnesla.

Po miru.

Balkanske države so sklepale v Bukarešti definitivni mir. Po tem miru bo Bolgarija, ki je štela do zdaj 96.345 km² in 4.337.513 prebivalcev, odslej štela (ako ji ostane Odrin) 119.000 km² in 4.900.000 prebivalcev; Srbija, dozdaj 48.303 km² in 2.957.207 prebivalcev, odslej 98.000 km² in 4.430.000 prebivalcev; Grčija, dozdaj 64.657 km² in 2.631.952 prebivalcev, odslej 103.657 km² in 3.802.000 prebivalcev. Črna gora, dozdaj 9080 km² in 285.000 prebivalcev, odslej 14.880 km² in 445.000 prebivalcev, Rumunija, dozdaj 131.020 km² in 5.912.520 prebivalcev, odslej 138.320 km² in 6.232.520 prebivalcev.

S tega stališča gledano je bukareški mir princip ravnotežja sil na Balkanu dosti dobro rešil, samo da Rumunija ostane slejkoprej najmočnejša država na Balkanu. Bolgarija ostane, ne ozirajoč se na Rumunijo, še vedno močnejša kakor ostale balkanske države vsaka sama zase. Nekoliko preveč naraste Grčija, glede Srbije pa je treba pomisliti, da tudi se zdaj ne dobi nobene politične pozicije ne ob jadrans-

skem, ne ob egejskem morju. Sicer pa si je Srbija, kar si je osvojila, osvojila dvakrat v dveh vojskah z izrednimi žrtvami.

Grof Berchtold si je seveda vbil v glavo, da Srbija ne sme toliko dobiti; on bi najrajši, da bi razen Stare Srbije sploh nič ne dobila. Zato se poteguje zdaj z vso silo za revizijo pogodbe. To bo brezdvoma tudi dosegel, samo to še nikakor ni gotovo, kaj bo dosegel.

Rusija je resda za revizijo, toda nikakor ne za to, da bi se Srbija prikrajšala, temuč le za to, da reši Bulgarijo Kavalo. Francija je reviziji odločno nasprotna, tako, kar se tiče Kavale kakor kar se tiče Srbije, Nemčija bo Avstriji sicer pustila prvo besedo, simpatizuje pa z Grčijo in tudi zaradi Srbije ne bo hotela tvegati evropskega konflikta, Anglija za revizijo tudi ni nič navdušena. Italija je pač popolnoma na strani Avstrije, že ve, zakaj. Zelo tehtno pa je to, da Rumunija stoji skoziin-skozi na strani nasprotnikov Bulgarije. Končno pa je pomisliti, da je Turčija zopet v Odrinu in da utegnejo Grki, ki so jako opasni diplomati, na njim neugodno revizijo odgovoriti s tem, da se zvežejo s Turki.

Revizija je torej nevarna stvar. Če bo šlo vse gladko, se utegne rešiti za Bulgarijo Radovište in Carevo Selo, Štip in Kočane pa že zelo težko — Grčijo prikrajšati pa bo šlo še veliko težje. Misel pa, da bi grof Berchtold sam na svojo roko revizijo izsilil, če treba, z mečem, je navadna grožnja. Nemčija garantira za to, da se radi tistih par makedonskih gnezd ne bo prelila niti ena kapljica kakega evropskega vojaka. Pač pa utegne modra politika grofa Berchtolda zopet olajšati avstrijske davkoplačevalce za par sto milijonov in našo državo po nepotrebnem obsovržiti še pri Grkih in Rumunih.

Kar se pa Bulgarije tiče, bo z revizijo, ako se posreči, svoje nasprotnike le še bolj priklenila drug na drugega, tako da bi se z revizijo položaj na Balkanu ne izboljšal, ampak za Bulgarijo rajši poslabšal.

MIROVNA KONFERENCA.

Bukarešt, 7. avgusta. Mirovna konferenca se je zbrala danes dopoldne. Predsedoval je Majorescu. Grški ministrski predsednik Venizelos izjavi, da se je doseglo med Grško in Bolgarijo popolno sporazumljenje. Bulgarski delegat Tančev poda izjavo v istem zmislu. Predsednik Majorescu izjavi, da stoji nedvomno temelj miru in da mora zato konferenca proglasiti premirje za nedoločeno dobo. Predlog se sprejme. Voditelji posameznih misij prevzamejo nalogo, da to armadam naznanijo. **Predsednik Majorescu izjavi, da ne gre za to, da se podpiše preljudni mir, marveč da se podpiše definitivni mir.** Predlaga, naj vsaka država imenuje delegata, da se sestavi zapisnik in da se pripravi mirovna pogodba. Designirajo se zato delegati Rađev, Spaljaković, Politis, Matanović in Filitti. Konferenca sklene, da se razpravljajo v seji ob 5. uri popoldne vprašanja o enakem postopanju glede na šole in cerkve in o odškodnini za škode, ki so z vojsko povzročila. Na Venizelosov predlog se imenuje general Coanda za vojaškega strokovnjaka v vseh vprašanjih, ki se tičejo vojaštva, ko se bo sestavljala mirovna pogodba. Upajo, da se podpiše mirovna pogodba v soboto.

Belgrad, 7. avgusta. (Izvirno.) V predvčerajšnji seji je Majorescu naznanil, da sta avstro-ogrski in angleški poslanik izročila verbalno noto obeh vlad, v kateri se predložava, da si pridržujeta pravico do revizije onih konferenčnih določb, ki se nanašajo na Kavalo. Majorescu je izjavil, da bodo enake instrukcije dale svojim zastopnikom tudi druge velesile in prosil zaveznika, da pokažeta dobro voljo, da se doseže sporazum in umerita svoje zahteve po mejah mogočnosti, da se sklene mir. Venizelos je nato izjavil, da jemlje željo velesil naznanje, da pa ne more ničesar odgovoriti, ker pričakuje brzojavko od kralja. Pašić je odgovoril, da je Srbija v tej vojni doprinesla dovolj žrtev. Strumice in Radovište se Srbija ne more odreči, ker se Strumica brez ozira na drugo nahaja blizu vardarske železnice. Ako je puste Bulgarom, bi to pomenilo izpostaviti pot nevarnosti. Srbija noče izkoristiti sedanega položaja Bulgarije, ki bo kljub katerih izgub v sedanji vojni vendarle večja nego ostale balkanske države. K sklepu se je Pašić zahvalil Rumuniji za njena prizadevanja za zaključenje miru in izjavil, da je Srbija doprinesla mnogo velikih žrtev, za katere dobi teritorialne kompencacije. Pravično in prav je, da pripade Srbiji čim večji del,

»Kam so šli ti pasji sinovi? Kaj, župan?»

»Ne vem, vaše blagorodje.«

Zdaj je pop stopil k poročniku:

»Ti ljudje so gotovo uporni zedinjenci, bili so v Tesni, ko so pa zvedeli o stražnikih, so zbežali čez polje v gozd.«

Ko je župan zaslišal te besede, je srdito pogledal na popa, a takoj se mu je zopet vrnil navadni izraz na obličje.

»Aha, torej Tesna je skrivala zločince, a ti župan si o tem vedel!«

»Nič ne vem, nič nisem slišal.«

»No, dobro, župan,« se je nasmejal zlobno, »s tabo obračunam pozneje, zdaj pa vun!«

Nato je stopil sam h gruči kmetov in začel govoriti:

»Včeraj so bili pri vas v vasi zločinci, uporni zedinjenci, ki se vkljub ukazom Najjasnejšega' drže odpadništva in ne samo, da samovoljno opuščajjo svoja bivališča, ampak se kot potepuhi vlačijo po deželi, razširjajo svoje grde zmote in nepostavno uhajajo čez meje. Ali ne veste, da kdor skriva zločinca, je sokriv in zasluži ravno isto kazen, kot zločinec, torej ječo, ba-

»Najjasnejši gospod« se naslavlja ruski car.

tine, Sibirijo. Naznanil bom to višji vladni in zagotovim vas, da boste ostro kaznovani vsi brez izjeme.«

Poročnik se je oddahnil in pogledal na kmete, kakšen utis je napravil nanje njegov govor. Oni izmed kmetov, ki so sprejemali romarje, so pobledeli v prvem trenutku, ko je pa poročnik rekel, da bodo v Tesni vsi brez izjeme prejel enako kazen, so se pomirili in ravno tako ravnodušno poslušali njegovo govorjenje, kakor drugi.

Poročnik je to ravnodušnost smatral za prestrašenost in je rekel:

»Vendar imam usmiljenje z vašimi otroci in ženami in vam hočem ponuditi sredstvo, da se izognete kazni. Vem, da so zločinci našli skrit brod čez to močvirje in preje ali pozneje ga bodo moji kozaki odkrili, toda ako kdorkoli izmed vas pokaže ta brod in pomore tako, da najdemo zločince in ne izgubim po nepotrebnem časa, vam dam častniško besedo, da bo cela vas prosta kazni, dotični verni služabnik in podložnik Najjasnejšega Gospoda bo pa dobil takoj od mene deset rubljev in vrhutega ga hočem predstaviti za višjo nagrado. Ali ste me razumeli?»

Kmetje so komaj za največjo silo razumeli, zakaj gre, ker so uganili samo po posameznih besedah, vendar so vsi pokimali.

»Razumemo.«

Batjuška, ki je bolje kot poročnik poznal ljudi in vedel, kako malo razumejo ruski jezik, je prosil poročnika, naj mu dovoli, da bo pojasnil te besede v njihovem jeziku.

»Kako more to biti, da bi naši podložniki, pravoslavni ljudje, ne znali rusko?« se je razburil. »Saj ste vendar vi, batjuška, tu nastavljeni, učite jih!«

»Jaz nisem niti še celo leto tukaj, a to je trdovratno in neumno ljudstvo.«

»No, no, tega se nisem nadejal in bom sporočil svojim predstojnikom... hm... govorite jim v njihovem podlem jeziku.«

Pop je začel prpričevati kmet v poljskem jeziku, kako potrebno in koristno za vse prebivalce Tesne bi bilo, da pokažejo brod. Kako zelo si bodo s tem pridobili zasluge za vladu in cesarja, kako bo to vplivalo na izpreobrnjenje upornikov itd. Ne samo, da je prevedel oficirjeve besede, ampak dodal je sam nekaj o Bogu, o peklenski kazni, raskavo je naslikal okrutne posledice vojaške kazni in spomnil okrutnosti, katere so povzročevali vojaki, ki so pred dvajsetimi leti bili nastanjeni v vasi, kar je bilo popu znano iz pripovedovanj drugih ljudi.

(Dalej.)

Belgrad, 7. avgusta. (Izvirno.) Bulgari dobe strumično ozemlje. V današnji seji se je razpravljalo o demobilizaciji. Mirovni sklep se je objavil sinoči ob pol osmih. Velika množica je čakala na delegate pred izhodom.

Belgrad, 7. avgusta. (Izvirno.) Včeraj popoldne po dovršeni seji, ko se je dosegel sporazum, je rumunski prosvetni minister naslovil nekoliko prišrčnih besed na srbske delegate, spominjajoč jih na zaključene bukareškega miru leta 1812. V trenutku, ko so Srbi začeli ustvarjati svojo državo. Sedaj ponovno vlada povsodi velikanska radost. Odlični možje sklepajo znanje s Srbi in čestitajo Srbiji na uspehu. Listi prireajo posebne izdaje. Godbe vsepovsod svirajo srbsko himno.

Belgrad, 7. avgusta. (Izvirno.) V današnji plenarni seji se je sklenilo premirje brez roka in izvolila komisija za sestavo mirovne pogodbe.

Sofija, 7. avgusta. Ko se podpiše mir, se v ponedeljek že večji del armade demobilizira.

Brolia, 7. avgusta. Zapisnik o miru se je danes ob pol 1. uri opoldne podpisal. Mirovna pogodba se podpiše v soboto. Cenzuro so takoj odpravili.

NOVE MEJE.

Bukarešta, 7. avgusta. V zapisniku o miru določena meja med Grško in Bulgarijo se prične na zahodnem delu planine Belašice med Strumico in Dojranom, gre po robu gorovja do Juruglerija in do vasi Topolnica, nato čez reko Strumo v Kočane, Tziflik—Čangel—Kolissi do kote 1800 in do vasi Soče, od tam južno do kote 600 in do kote 1150, potem južno do vasi Perica, nadalje južnovzhodno do vrha Karakove, od tam južno do Čadirka, nadalje severno v Avlik Kadak, južno do vrha Kajžal (1587 m), potem do kote 985 do Karova in do kot 1177 in 1843, nato južno do vrha Čilija, nadalje čez Rujan-planino do železniške postaje Okizelar in ob Mesti do morja. Srbsko-bulgarska meja se prične ob zahodnem kotu Belašice planine in gre v loku med Strumico in Radovištem do razvodju med Strumo in Vardarjem do sedanje južne bulgarske meje.

VPRAŠANJE REVIZIJE.

Dunaj, 7. avgusta. Tukajšnji diplomatični krogi sodijo, da se v vsakem slučaju revidira v Bukareštu sklenjena pogodba, bodisi tudi v obliki not med kabineti brez evropske konference. Avstro-Ogrska želi, da se Bulgarija ne iztisne popolnoma iz osrednje Makedonije in smatrajo tu za pravilno mejo črto ob reki Vardar. Poleg Avstro-Ogrske zahteva revizijo gotovo tudi Rusija in najbrže se tej zahtevi pridruže tudi Anglija in Italija. Francija je že izjavila, da se pogajanjem ne odtegne, če jim vse velesile pritrdijo, to velja najbrže tudi za Nemčijo, ki je izjavila, da prepusti glede na to vprašanje vodstvo Avstro-Ogrski.

Pariz, 7. avgusta. »Temps« poroča iz Bukarešte: Angleški poslanik je umaknil noto, s katero si je hotela angleška država pridržati pravico, da se v Bukareštu sklenjena pogodba podvrže reviziji.

London, 7. avgusta. Tukajšnje časopisje sodi, da mir v Bukareštu nudi le malo garancij za bodočnost, ker je bil z grožnjami in bajonetov izsiljen. Ne more se pričakovati, da balkanske države prej demobilizirajo, predno ne prisilijo Turkov, da se vrnejo za Cataldžo. To se mora kmalu storiti. Zadoščalo bi, da države, ki so v Bukareštu mir podpisale, zagroze, da skupno nastopijo. Porta pa računa na neslogo balkanskih držav. Balkanske države smejo računati na Anglijo, če proti Turčiji nastopijo, ker bi Anglija Turčiji vsako podporo odtegnila. Londonsko časopisje se zavzema za to, da naj se sklepi v Bukareštu smatrajo za definitivne. Revizija mirovne pogodbe bi bila za velesile nevhvaležna naloga in nevarna, ker bi lahko nove zapletljive povzročila.

Berolin, 7. avgusta. »Lokalanzeiger« poroča iz Pariza: Prejšnji bulgarski ministrski predsednik Gešov bo s Pichonom v Parizu govoril o možnosti, da Evropa revidira bukareške sklepe. Pichon bo zelo previdno odgovoril, ker njegova pogajanja z Rusijo, da naj glede na Kavalo razsodi Evropa, niso še dovedla do pozitivnega uspeha. V Pichonovi okolici se zatrjuje, da sta pač noti Rusije in Avstro-Ogrske za Bulgarijo ugodni, a da se smiselno in po tendenci razločujeta. Avstrijska nota je naperjena pred vsem proti Srbiji, Rusija pa želi, da naj se Srbija ne prikraja in oričakuje, da odnehajo Grki Bulgarom.

Bukarešta, 7. avgusta. Rumunska časopisje slavi mir in naglašja, kako važno vlogo je igrala Rumunija ob koncu balkanske krize. Listi upajo, da mir v Bukareštu ne bo delil usode v San Stefanu sklenjenega miru. Danes se je ukazala demobilizacija rumunske armade. Vojaki kmetje se kakor hitro mogoče odpošljejo domov, izvzemši oddelkov, ki se morajo podvržiti kvaranteni, ker že manjka na polju delavcev pri žetvi. Vse čete, pri katerih so se

pojave sumljive bolezni, se ob Donavi podvržejo kvaranteni.

Belgrad, 7. avgusta. (Izvirno.) »Samouprava« na uvodnem mestu konstatira, da se je dosegel popoln sporazum in uresničil princip balkanskega ravnotežja. Uspehi, ki so se dosegli v bukareški konferenci nadkriljujejo uspehe delegatskih konferenc v Londonu, ki so se vršile bolj iz izvenbalkanskih ozirov, nego iz ozirov na potrebe balkanskih držav.

Belgrad, 7. avgusta. (Izvirno.) Glede revizije mirovne pogodbe od strani velesil piše »Universul«, da je splošna želja, da se vsa vprašanja istočasno rešijo in da bodi podpisani mir končna razsodba. To je enoglasna opravičena želja, ki se bo gotovo izpolnila. Rezerviranje velesil v kavalnem vprašanju označujejo nekateri krogi za sredstvo, da se bulgarskim službenim krogom olajša odstop Kavale.

ODRINSKO VPRAŠANJE.

Carigrad, 7. avgusta. Velikemu vezirju so velesile danes izročile enako se glasečo noto o odrinskem vprašanju.

Dunaj, 7. avgusta. »Südslavische Korrespondenz« poroča iz Carigrada: Precejšno važnost pripisujejo diplomatični krogi zblizanju, ki se je med Turčijo in Grčijo doseglo. Došla so poročila iz turških virov, po katerih se je glede Trakije sklenila vojaška konvencija Grške in Turčije. Že okolnost, da se je grški patriarh vdinjal Porti in da je ruskemu carju brzojavil proti Bulgarom naperjeni oklic, ki naj bi opravičeval turško akcijo v Trakiji, je vzbudila pozornost. Iz zanesljivega vira se celo poroča, da sta se grški in turški generalni štab pogajala v turškem glavnem stanu. Tukajšnji diplomatični krogi sodijo, da so se pogajali ne samo o zopetnih diplomatičnih zvezah, marveč tudi o Trakiji. Zdi se, da nasprotne oficijelne grške izjave ne odgovarjajo resnici.

DOGODKI OB MEJI.

Belgrad, 7. avgusta. (Izvirno.) Poveljnik vladinskih čet naznanja, da bulgarske patrolje prestopajo demarkacijsko črto v smeri proti Gradski Čuki in plenijo po nevtralnem ozemlju. Poveljnik je izdal nalog, da se plenjenje zapreči.

Za lovce.

Določila za poljsko tekmo irmačev, ki jo priredi »Slovensko lovsko društvo« dne 8. septembra 1913 v Domžalah na Kranjskem.

1. Tekma se vrši 8. septembra 1913 pri Domžalah, in sicer ob vsakem vremenu. Natančen spored se dobi pri zglasovališču. 2. Tekma se vrši kot prva od »Avstrijske zveze kinologov« pripoznana poljska tekma. 3. Razpisujemo naslednja darila: I. 100 K, II. 70 K, III. 50 K. Razen tega razdelimo še več častnih in voditeljskih daril. 4. Tekme se udeležijo lahko irmači vseh pripoznanih pasem, če so vpisani v kaki veljavni rodovni knjigi ali pa si pridobijo pravico do vpisa pri ogledu pred tekmo. To pravico bodo pripoznali od »Avstrijske zveze kinologov« avtorizirani sodniki le takim psom, katerih zupanjost odgovarja priznanim plemenskim znakom in ki so dokazano čiste krvi. Zato bo treba pri ogledu predložiti za take pse rodovnik in plačati rodovinsko pristojbino v znesku 1 K 50 h za psa. 5. Pri glase sprejema »Slovensko lovsko društvo« v Ljubljani; zadnji zglasilni rok je 6. septembra opoldne. Poznejše priglasitve in one na mestu tekme z dvojnimi vložki so dovoljene od slučaja do slučaja. Zglasilnice oddaja imenovano društvo. Pravilno izpolnjene se mu morajo doposlati do zadnjega zglasilnega roka. 6. Vložek znaša 10 K za psa, pri poznejših zglasitvah in onih na licu mesta 20 K; kestina vsa vsota. Lovci po poklicu plačajo za svoje pse polovico. Društvo sme v posameznih slučajih vložek znižati. Vložke je treba plačati pri zglasitvi. Lastniki takih psov, ki niso vpisani, plačajo vložek šele pri ogledu, če se pripozna psu pravica do vpisa. 7. Ako ne pride na dan tekme najmanj pet za tekmovalne sposobnih psov na kraj tekme, se tekma ne vrši, vložki se pa povrnejo. 8. Tekme se udeležijo lahko psi tudi hors concours, vendar morajo zadoščati tekmovalnim pogojem. Za take pse ni treba plačati vložka. 9. Po preizkuševalnem redu »Avstrijske zveze kinologov«, veljaven od 1. aprila 1913, se bodo preizkusili naslednji predmeti in ocenili s pridejanim številom točk: a) kakovost nosa 15; b) frmovanje 5; c) sledenje 4; d) način iskanja 4; e) hitrost iskanja 4; f) vztrajnost pri iskanju 4; g) sekundiranje 1; h) odziv na klic, žvižg, migljaj 2; i) obnašanje po streli 2; j) obnašanje vzpričo odletele perutnine 2; k) obnašanje vzpričo bežečega zajca 2; l) prinašanje perutnine na povelje 2; m) prinašanje dlakaste divjačine na pove-

lje 3; n) prinašanje izgubljene perutnine brez sledu 3; o) prinašanje dlakaste divjačine brez sledu 3; p) prinašanje perutnine iz vode 5; r) čakanje na določenem mestu 1; q) vodljivost na povodcu 1; s) splošen vtis z ozirom na lahko vodljivost in razumnost 2. 10. Vodja tekme (rdeč znak): g. Dragotin Klobučar. 11. Sodniki (beli znaki) naslednji od »Avstrijske zveze kinologov« avtorizirani gospodje: Maks Buxbaum, Gradec; Fran Kraus, Strengberg; Karel Preussler, Sv. Hipolit. 12. Reditelji (zeleni znaki) gg. odborniki društva in njih namestniki. 13. Živnozdravniško nadzorstvo (rdeč križ) g. Lovro Tepina. 14. Vsak voditelj mora prinesiti s seboj puško in patrone. 15. Pse, ki se ne preizkušajo, se mora voditi na povodcu. Prestopki se kaznujejo s 5 K. 16. Tekme se udeležijo razen posestnikov in voditeljev psov lahko vsakdo brezplačno kot gledalec zastoj. 17. Prireditelj tekme je »Slovensko lovsko društvo« v Ljubljani. Vrhovno vodstvo ima imenovano društvo, oziroma njegov predsednik g. dr. Ivan Lovrenčič (belo-rdeč znak). Morebitne neobhodno potrebne izpremembe določil si pridržuje vrhovno vodstvo. 18. Za vse udeležence tekme veljajo splošno določila in izvršilni predpisi preizkuševalnega reda »Avstrijske zveze kinologov« z dne 1. apr. 1913. — V Ljubljani, dne 7. avg. 1913. Za »Slovensko lovsko društvo« v Ljubljani: Dr. Ivan Lovrenčič, predsednik.

Dnevne novice.

— **Našim društvom.** Več članic S. K. S. Z. se ni vpsalo statističnih pol. Dotični seznami se nujno rabijo. Treba je pole takoj izpolniti in jih takoj vpsati naravnost osrednji S. K. S. Z. v Ljubljano. **Podatke nujno rabimo na katoliškem shodu!**

— **Za narodne noče.** Današnji številki »Slovenca« je priložila Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem« priložo s slikami pristnih slovenskih gorenjskih narodnih noš. Navodilo, kako naj se narodne noše na novo probudijo in to sliko razpošilja »Deželna zveza za tujski promet« občinam in društvom brezplačno, sicer proti plačilu 40 vinarjev. **Vsa naša društva, vsa naša županstva, vsi naši lokali naj bi naročili to sliko in jo izobesili na vidnih prostorih, da ljudstvo zopet vzljubi in ceni svojo lepo narodno nošo!**

— **Vsa naša izobraževalna društva in Marijine družbe, ki svojih zastav še niso prijavila za manifestacijo na katoliškem shodu v nedeljo, dne 24. avgusta, oziroma so pozabila v zglasilnice vpisati prihod zastav, prosimo, naj nujno na dopisnici naznanijo zastave pripravljalnemu odboru za katoliški shod v Ljubljani.**

— **Za školiškega voditelja izobraževalnih društev** je določil odbor S. K. S. Z. gosp. Fran Kerhmeta, urednika v Ljubljani.

— **Nehajte vendar enkrat!** Časopisje grofa Berchtolda mogočno naznanja, da se bo bukareški mir moral revidirati in seveda Srbijo zopet prikrasiti, če mogoče, za celo Makedonijo. Vsled tega se ostalo časopisje zelo vznemirja, češ, bomo zopet par mesecev živeli v vedni napetosti in bogve, kaj se utegne še zgoditi. Mi mislimo, da se javnost topot lahko popolnoma pomiri. Sedaj sklenjeni mir je častna zadeva Rumunije, preko katere se ne bo moglo iti. Za Rumunijo pa stoji v prvi vrsti Rusija, posebno kar se tiče določb glede srbobulgarske meje. Tukaj se bo eventualno Srbiji odščipnilo Radovišče in Carevo selo, več pa čisto gotovo ne, Grčiji pa Kavala, pa še ta ne posebno lahko. Vsako delj segajoče vmešavanje brez vsakega dvoma zopet privede do nevarnosti svetovnega konflikta, ker so velesile glede Makedonije med seboj veliko bolj needine, kakor so bile glede Albanije. Zaradi Štipa in Kočan bi pa bila več kakor blaznost tvegati vojsko in olajšati žepe avstrijskih davkoplačevalcev zopet za par sto milijonov. Za Avstrijo je čisto vseeno, ali ima Štip Srbija ali Bulgarija ali Črnagora ali Rumunija ali Grčija ali magari Japonska. Zato bi bilo zdaj res odločno reči, da grof Berchtold vendar enkrat neha s svojimi poizkusi javnost za prazen nič razburjati. To je res že preveč in greh na blagru naše države, ki ji Berchtold ne da miru s svojimi kapricami. Grof Berchtold je v skrbeh ja mir na Balkanu. Mir bo na Balkanu takrat, kadar bo grof Berchtold mir dal!

— **Na novih mašah za »Slovensko Stražo«.** Nabral g. Jos. Mirt, Celje, na primiciji č. g. J. Vrečka pri sv. Jožefu pri Celju 20 K.

— **Shod v Kamni gorici.** Katol. politično društvo za radoviški okraj napravi v nedeljo, dne 10. avgusta, popoldne ob 3. uri shod, na katerem bo poročal g. deželni poslanec župnik Piber in bo govoril tudi deželni tajnik g. dr. Lovro Pogačnik.

— **Katol. slov. izobraževalno društvo v Mekinjah** bode imelo na Velikega Šmar na dan popoldne ob pol 4. uri v društvenem domu predstavo. Na zanimivem sporedu so izbrani tamburaški zbori, enodejanska burka iz vojaškega življenja: »V ječi« ter igrokaz v štirih dejanjih: »Angel miru«. Dejanje te prekrasne nove igre se godi na domačih tleh v gorenjskem mestu.

Starološka cerkev v novi obleki.

Srečna je bila misel obnoviti starološko cerkev ob njeni pedesetletnici, cerkev, o kateri se je mnogo pisalo, poudarjaje njene vrline in njene hibe. To delo genialnega samouka je osnovano na zdravi v najnovejšem času posebno poudarjeni misli, da imej katoliški hram božji namen zbirati vernike k sv. maši in božji besedi in osnovatelj je naredil jako akustično in proti velikemu oltarju popolnoma odprto cerkev. Koliko se mu je pri tem poizkusu posrečilo ali ponesrečilo, ni da bi sedaj o tem razpravljali in gotovo ni bil namen sedanji restavraciji popravljati, kar je bilo pogrešano. Ravno to je pri tej restavraciji posebno pohvalno omenjati, da so se pri slikanju poudarjali in okrasili samo konstruktivni svodi, kar sta prav okusno s prijetnimi lahki barvami vestno izvršila slikarja gg. Stare-Trpin. Vzporedno s cerkvijo je renoviral podobar in pozlataz gosp. Götzl iz Ljubljane oltarje. Poleg njegove velike vestnosti moramo poudarjati njegovo stremiljenje spraviti oltarje v barveno soglasje s cerkveno steno, kar se mu je posebno posrečilo. Tako je renoviranje starološke cerkve eno najsrečnejših iz poslednje dobe. To čuti izobraženec in neizobraženec. Odtod veselo navdušenje župljanov, ki je gotovo največje zadoščenje preč. g. dekanu M. Mraku, ki je v zaupanju na to navdušenje prevzel nase to veliko skrb. Kdo se ne spominja pri tem na tisto navdušenje, s katerim so pred 50 leti Staroločani zidali to cerkev in ko so jo dozidali, je bila — plačana, in še sedaj ne morejo verjeti, da so jo sami plačali.

— **Nova cesta.** Dne 28. t. m. se je vršil obhod na novo zasnovane ceste Zagorje-Renke—Sava—Litija. Obhoda so se udeležili gg. Fr. Povše, državni poslanec, R. Mihečič in Potiorek, oba iz Zagorja, potem župan iz Zagorja, s Poljsnika in iz Šmarina, zadnji tudi kot načelnik okrajnega cestnega odbora in več občinskih odbornikov in drugih moč s Poljsnika. Cesta bode velike strategične vrednosti. Gradila se bode po nekdanji stari poti, ko so še lažje vlačili. Odprl pa se bode tudi vpogled v divjoromantični kraj Zagorje—Sava. Marsikateri, ki dosedaj ni videl »Tolmuna«—»Korena«—Konjskega slapa, ob katerem je nepozabni pesnik Anton Medved zložil marsikatero pesmico, nadalje »Cesarske kamre«, pod katero je baje sam nadvojvoda Ivan počival, »Dolancve rebr« in »Grešico«, po kateri se pade divji kozli, se mu z novo cesto odpre lep kos divne Kranjske.

— **Umrl je na Račni** dne 6. t. m. zjutraj posestnik Anton Okoren v starosti 36 let. Pokojni je bil zvest pristaš S. L. S., predsednik Slovenskega katoliškega izobraževalnega društva v Račni. Svetila mu večna luč.

— **Veleizdajalec v Novem mestu.** Koliko se je trudil bradati dopisovalec liberalnih listov, da je spravil v tir preiskavo zaradi veleizdaje! Temu je pa pomagal gostilničarja Moravca sin, ki služi kot četovodja pri vojakihi. Ta je pisaril in pisaril, da je dober državljani, da ne pusti Picka, ker si je v Novem mestu naredil premoženje, da kritikuje vojaška načela. Dejal je, da je nekoč v civilni obleki prisluškoval pri mizi, pri kateri so sedeli še drugi gospodje in da se je Picke izrazil, da ga je sram, da je avstrijski državljani — poročal pa ni, da je preje izgovoril: »naši diplomati so ga tako polomili, da me je sram.« — Cela zadeva se je vlekla kot jara kača. Mesec dni so trajale poizvedbe. Zandarmerija je bila na nogah in preiskovala od hiše do hiše — kaj in kako je življenje in mišljenje vzornega trgovca Picka. Našla ni seveda nič. Zato so dobili ovajalci zopet dolg nos. Po zaslišavanju vseh navzočih prič se ni zamoglo nič kaznjivega predbacivati ovačencu — »veleizdajniku«.

— **Vse spise je pretresavalo nadsodišče v Gradcu** in slednjic ustavilo »veliko izdajniško« preiskavo.

— **Radeckijev veteran umrl.** V Zagradu župnije St. Peter pri Novem mestu je umrl 5. t. m. Radeckijev veteran Jožef Becle v starosti 87 let.

— **Umrl je v Bizoviku** gostilničar in posestnik g. Fran Čerin.

— **Zlcraba žetvenega dopusta.** Pešec Anton Medved od 17. pešpolka se je nahajal na dopustu. Doma ni nič pri delu pomagal, temveč je le hodil po gostilnah in nadlegoval ljudi. 26. julija je udaril z bajonetom Florijana Šunkar iz Zal, da mu je prebil glavo. 30. julija pa se je zopet spustil na v poštem vozu sedečega Edvarda Hrast. Potegnil je zopet bajonet in skočil proti njemu. Ta pa je konje pognal in se Medvedu pred očmi odpeljal. Medveda je

orožništvo aretiralo in ga poslalo garnizij-skemu sodišču v Celovec. Ta ne dobi ni-koli več dopusta za časa zetje.

— **Osebnost.** Orožniški stražmoj-ster Alojzij Bizjak je imenovan za kanclista pri c. kr. sodišču v Trebnjem.

— **Železničarji v Postojnski jami.** »Zve-za absolviranih srednješolcev južne želez-nice« priredi v nedeljo, dne 10. t. m., pop. v Postojnski jami veliko veselico. Svirala bo železniška godba z Dunaja.

— **Smrti padec s kozolca.** Poljski de-lavec Alojzij Mrva iz Praprotnega je padel s kozolca in se pri tem tako poškodoval, da je na poškodbah umrl.

— **Nesreča.** 5. t. m. so pasli otroci Ostanke iz Mačkova živino. Ko je konj hotel iti v podkozolec, kjer se je sušil oves, ga je štiriletni Viktor Ostanek s pa-lico zavrčal. Ta se je pa splasil in skočil dečku na glavo, katero mu je zdrobil. Otroku sta bila nos in črepinja udrti in je umrl.

Ljubljanske novice.

Ij Bog šentpeterčanov še ni nikoli za-pustil, zato mislimo, da ni treba še posebej poudarjati, da bomo imeli v nedeljo naj-lepše vreme. Zato strah proč, v srce sklep, da se v nedeljo vsi udeležimo veselice šentpeterskega prosvetnega društva. Le v slučaju najhujšega dežja se vdamo in pre-ležimo veselico na nedoločen čas.

Ij Dobrodelna gledališka predstava na prostem. Že napovedana gledališka pred-stava na korist osovij slovenskega dežel-nega gledališča v Ljubljani, ki je zaradi zatvoritve tega zavoda brez sredstev in brez angažma, bo v petek, 15. av-gusta, na praznik Velikega šmarna popo-ldan pred desnim traktom parkhotela »Tivoli«, tako da bo imenovani trakt slu-žil kot živa scenerija. Uprizori se srb-skega pisatelja Branislava Nušića zgodovinska slika iz trpljenja srbskega ple-mena pod nasilstvom turških krvolokov: »Knez Semberijski«. Igra, ki se je pred mnogimi leti uprizorila tudi na odru slovenskega deželnega gledališča v Ljubljani in prav letos žela po slovenskih odrih velike uspehe, je nanovo prevedena in predelana po zahtevah uprizoritve na prostem. Akustika izbranega pozorišča je izborna, prostora za gledalce v izobilju. Sedelovalo bo v igri do sto oseb v pestrih srbskih in turških kostumih. Prireditveni odbor, sestojč iz zasebnih gospodov iz izvedenjskega kroga, apelira na sloven-sko javnost, naj z obilnim posetom te za nas povsem nove prireditve pomaga do-mačemu igralstvu olajšati bedo vsaj v to-liko, da si bo moglo, rešeno trenutnih veli-kih težav, po svojih močeh kje najti kruha. Prepričan, da bo slavno občinstvo ne samo iz Ljubljane, ampak tudi iz njene bližnje in oddaljene okolice v dokaz svoje za-hvalnosti rade volje prihitelo na prireditev, katere čisti dohodek se razdeli med bedne slovenske igralce, vabi prireditveni odbor na čim številnejšo udeležbo. Po predstavi, ki bo trajala do poldruge uro, se vrši na vrtu in v dvorani park-hotela veselica z varijetetnim programom, ki ga objavimo pravočasno. Komur je bedno slovensko igralstvo pri srcu, ne izostane od te prire-ditve, tem manj, ker mu bo ob prav nez-natni vstopnini nudila nenavadne umet-niške zabave.

Ij Namestu venca na grob svetnika Vencajza. Dr. Vladislav Pegan je daroval 20 K za »Slovensko Stražo« namesto ven-ca na grob svojega bivšega šefa g. Ivana P. Vencajza.

Ij Z mestnega dekliškega liceja. Pro-fesorski naslov so dobili pravi učitelji na ljubljanskem dekliškem liceju J. Berce, dr. Pavel Grošelj, Ivan Mlakar, dr. Rudolf Molè, dr. Pavel Pestotnik in dr. Ivan Pretnar.

Ij Preselitev uradov. Mestni stavb-ni urad se je preselil v hišo meščanske imovine (stara Kresija) v drugo nad-stropje. Ravno tjakaj se je tudi preselil iz Filipovega dvorca kanalizacijski urad (oddelek mestnega stavbnega ura-da). Dohod je s Pogačarjevega trga in Lingarjeve ulice. — Okrajna bolniška blagajna se je preselila iz Gospodske ulice št. 10 na Turjaški trg št. 4 v prvo nadstropje.

Ij Ogenj na barju. Danes okoli četr-t na eno ponoči je treščilo v hišo Marije Anzeljčeve na Ilovici št. 43, ki je začela goreti. Čuvaj na Gradu je ogenj signa-liziral z enim strelom ter s tem alarmi-ral gasilno in reševalno društvo, ki je bilo s primerno naglostjo na svojem mestu in takoj stopilo v akcijo. Ogenj je sicer precej pokončal, vendar so pa gasilci s svojo energičnostjo preprečili, da ni pogorelo celo poslopje. Celo soba je ostala precej nepoškodovana, kakor tudi drugo zidovje. Zgorela je le greda in kar je bilo v podstrešju, strop pa bo-de pri hiši še do malega dober. Seve-da bi se ognja ne bilo moglo tako na-glo pogasiti, ako bi slučajno ne bilo v obližju dovolj vode. Anzeljčeva je bila avarovana pri zavarovalnici »Phö-nix«, a zavarovalnina škodo ne krije.

Da je tresk hišne stanovanke prestra-šil, si je lahko misliti, sosebno še, kar ima na to hišo strela nekako posebno privlačno moč. Hiša ima sicer strelo-vod, a vse nič ne pomaga, kajti v zad-njih letih je v njo že kar štirikrat tre-sčilo. Splošno pa letos treska v poslop-ja izredno rado in udari včasih kar z jasnega, kakor da strela obhaja kak izreden jubilej.

Ij Semenij. V sredo so prignali na semenij 337 konj, 185 krav, 360 volov, 46 telet in 123 prašičev za rejo. Kupčija je bila živahna in je nek tuj žid kupil sam 56 volov, katere je plačal za živo tehtane po 86 h kg.

Ij Za bedno rodbino. Na Cesti v Mestni log: Neimenovana 4 K. Neime-novan 2 K. Neimenovan 2 K. — Hvala lepa dobrotlim srcem!

Razne stvari.

Hofrichter se loči od svojega moža. Iz Požuna se poroča, da se namerava Hof-richter ločiti od svojega moža, znanega nadporočnika Hofrichterja, ki je obsojen v dosmrtno ječo. Hofrichter je že z neko požunsko rodbino sklenila pogodbo za adoptacijo, ki jo je že ogrsko notranje mini-strstvo potrdilo. Hofrichter postane ogr-ska državljanka in se namerava še enkrat omožiti.

Zopet strašno neurje in povodnji na Ogrskem. Na Ogrskem se je dne 7. t. m. v Szikozu in Erlavi utrgal oblak. Povzročena škoda je ogromna. Stolica Abany je malo-ne vsa pod vodo. Železniška zveza v Mis-kolcu je prekinjena. Mesto Satoralya—Uj-hely je na pol poplavljen. Več hiš se je podrlo. Pri Kallu je voda odnesla most. Polja so poplavljeni.

Strašna nesreča v Swinemündeju. Utonilo 17 oseb. Jadrnico »Princ Frederik Karol« je močan veter prekučnil. Med 22 osebami, ki so se vozile v njej, so jih le pet rešili, ostali pa so utonili. Veliko ljudi je videlo nesrečo, odposlani rešilni čolni so došli prepozno na pomoč. Nekoliko prej, ko se je nesreča pripetila, se je odpeljal cesar Viljem iz Swinemündeja v Ahlbeck.

V reko Ren vržena žena. Na Hohend-budbergu ob Reni je neka mlada žena ko-sila. Dva lopova sta jo pa napadla in v Reno vrgla. Žena je le s težavo prišla iz Reke, priklicala je sorodnike, jim poveda-la, kaj se je zgodilo, nato je pa umrla. Ene-ga lopova so že prijeli.

Zadnje vesel.

VPRAŠANJE REVIZIJE.

Dunaj, 8. avgusta. Dočim se po celi Evropi izraža zadovoljstvo in veselje nad zaključenjem miru, vlada na Dunaju neza-dovoljstvo. V Berlinu kakor v Rimu pa se oficijozno pozdravlja sklenitev miru, ki po-meni konec balkanskih homatij. Berlinski in rimski oficijozni listi izražajo željo, naj bo ta mir definitivni in svare pred vsakim separatnim postopanjem kake velesile. Po-litični krogi smatrajo, da so grožnje dunaj-skih oficijoznih listov, ki so naperjene v prvi vrsti proti Srbiji, le fraze, ki ne obe-tajo posebnega uspeha. Le v eni točki imajo tudi nekatere druge velesile interes na reviziji, namreč glede Kavale. Tudi Ru-sija bi rada rešila Kavalo za Bulgarsko, a v krogih tropsporazuma se poudarja: Ev-ropa ima sedaj toliko težav z albanskim vprašanjem, čakajo jo težkoče radi odrin-skega in tracijskega vprašanja in zato je nevarno, komplicirati te težkoče še v re-vizijo pogodbe. Evropa se bo končno mo-rala zadovoljiti s formalno preizkušnjo bu-kareškega miru, ki ga bo najbržeje v celem obsegu potrdila. Sedaj je najaktualnejše drinopolsko vprašanje. Velesile so storile danes v Carigradu skupno demarš in za-htevale od velikega vezirja, naj se turška armada umakne iz Odrina in Tracije, a najbrže ta demarš ne bo dosegla zaželje-nega uspeha. Domneva se tudi, da Rusija zahteva po reviziji pogodbe sploh posebno ne resno ne stavlja.

Dunaj, 8. septembra. Francija zavze-ma nasproti reviziji bukarškega miru slej-koprej odločno odklanjajoče stališče. Fran-coski listi pravijo, da do te revizije sploh ne sme priti. Pridržki Rusije glede Kavale se smatrajo v Parizu kot g o l a formaliteta. Trdi se, da je Anglija v tem vprašanju s Francijo solidarna. »Journal« ve poročati, da je ideja revizije že včeraj precej splah-nela, tako da je upati, da oni, ki hočejo »v kalnem ribariti«, ne bodo na svoj ra-čun prišli.

RUMUNSKA ZBORNICA.

Bukarešt, 8. avgusta. Sredi bodočega meseca se skliče zbornica, da ratificira bukarški mir.

MIR V BUKAREŠTU BREZ KLAVZULE.

Bukarešt, 8. avgusta. Vsled ugovora zaveznikov se ne bo v mirovno pogodbo sprejela nobena klavzula, tičoč se re-vizije, ampak se bodo želje Bulgarije, ozi-ro-ma vse, kar ne spada neposredno k po-godbi, zaznamovale le v sejem zapisniku.

ZAHVALA BULGARIJE AVSTRIJI.

Bukarešt, 8. avgusta. Bulgarski mi-rovni delegat Tošev je včeraj obiskal av-stro-ogrškega poslanika kneza Fürsten-berga in se mu toplo zahvalil za podporo Avstrije, zlasti pa zato, ker je Avstrija nagnila Srbijo do tega, da je glede Stru-mice odnehala.

NEMŠKI CESAR POZDRAVLJA BUKAREŠKI MIR.

Bukarešt, 8. avgusta. Nemški cesar Viljem je brzojavil kralju Karolu, čestita-joč mu k bukarškemu miru.

MIROVNA KONFERENCA.

Bukarešt, 8. avgusta. Danes se vrši konferenca ob 4. uri popoldne. Ministrski predsednik Majorescu je izjavil, da upa, da bo ta seja zadnja ali vsaj predzadnja. Mirovna pogodba kot taka se podpisuje jutri. Med srbskimi in bulgarskimi delegati so se pojavile nekatere težkoče, ki se pa bodo do jutri najbrže premagale. Glavno poveljstvo rumunske armade je ukazalo povratek rumunskih čet iz Bulgarije, ki se je že začel. Bulgarija bo kljub turški ne-varnosti že v ponedeljek začela z demobi-lizacijo. V včerajšnji seji mirovne konfe-rence se je ugotovilo, da vlada tudi med Grčijo in Srbijo glede meja popoln spo-razum.

MNENJE V SOFIJI.

Kolin, 8. julija. »Kölnische Ztg.« po-roča iz Sofije, da se bo mesto konfe-rence vršilo med kabineti izmed jevanje misli glede bukarškega miru. London-ska konferenca poslanikov je baje skle-nila mir revidirati. Glasom angleških listov so velesile edine, da naj se ne-katere določbe miru z ozirom na goto-ve obmejne točke pregledajo, le Nem-čija se še ni izjavila, a se gotovo za re-vizijo še izjavi. Popolnoma proti re-viziji pa je Francija.

ODRINSKO VPRAŠANJE.

Carigrad, 8. avgusta. Veliki vezir je sklical ministrski svet, ki bo sestavil odgovor na noto velesil glede Odrina.

Pariz, 8. avgusta. »Echo de Paris« piše, da koraku velesil pri Porti ni pri-pisovati nobenega posebnega pomena. Nekateri poslaniki so po izročitvi note v pogovoru z velikim vezirjem izražali vse prej kot odločno stališče. Baje je nemški poslanik celo vezirju obljubil moralno podporo Nemčije.

Carigrad, 8. julija. Vlada je fran-coskega podpolkovnika Foulona ime-novala za poveljnika orožništva v Od-rinu.

BULGARIJA APELIRA NA VELESILE GLEDE ODRINA.

Sofija, 8. avgusta. (Oficielna.) Bul-garska vlada je včeraj izročila velesilam noto, v kateri jim sporoča, da je v dokaz svoje miroljubnosti sklenila po podpisu mira v Bukareštu svojo arma-do takoj demobilizirati, ker je trdno prepričana, da bodo velesile z vsemi sredstvi, ki so jim na razpolago, priš-lile Turčijo, da spoštuje londonsko po-godbo in preprečile grozeči vpad tur-skih čet v Bulgarijo.

BUKAREŠKI DIPLOMATIČNI KROGI O MIRU.

Bukarešt, 8. avgusta. Tukajšnji di-plomatični krogi so mnenja, da bodo sklepi konference ostali definitivni. Po miru se bodo našla takoj sredstva, da bo Turčija, koje armada je začela zo-pet preko Odrina proti Bulgariji ope-rirati, Trakijo zapustila.

SRBIJA IN RUMUNIJA.

Belgrad, 8. avgusta. Med Srbijo in Rumunijo se pripravljajo intimni gospo-darski odnosi.

GROF BERCHTOLD.

Ischl, 8. avgusta. Grof Berchtold bo jutri tukaj od cesarja sprejet v avdienci.

IZJAVA SAZONOVA.

Peterburg, 8. avgusta. Sazonov je pred-sednik dume izjavil, da evropski mir za-zdaj ni v nevarnosti.

DUM-DUM.

Belgrad, 8. avgusta. Oficielno je kon-statirano, da so Bulgari v zadnji vojski ra-bili dum-dum in z dinamitom napolnjene kroglice.

KOLERA.

Belgrad, 8. avgusta. Kolera v armadi zelo ponehuje. V Belgradu je samo še 42 slučajev.

ITALIJA IN TURČIJA.

Rim, 8. avgusta. »Tribuna« piše, da bo zdaj, ko so med Italijo in Turčijo od-stranjene vse ovire, postalo razmerje med tema državama vsak dan bolj intimno.

GORIŠKE VOLITVE. KANDIDATI SLOVENSKEGA VELEPOSESTVA.

Gorica, 8. avgusta. Na današnjem shodu slovenskega veleposestva so bili proglašeni za deželnozborske volitve v veleposestniški kuriji, ki se vrši 10. t. mes., sledeči kandidati: **Dr. Anton Gre-gorčič**, **dr. Alojzij Franko**, odvetnik v Gorici, in **Matiija Rutar**, višji sodni svetnik v Gorici.

VLADA ODVZELA GORIŠKEMU MA-GISTRATU POSLE I. INSTANCE.

Gorica, 8. avgusta. Vlada je odredila, da se imajo goriškemu magistratu posli po-litičnega oblastva I. inštanca v prenešenem delokrogu odvzeti in izročiti voditelju go-riškega glavarstva.

ČEŠKE STVARI.

Praga, 8. avgusta. Dr. Pacak je od-ložil državnozborski mandat. Za man-dat se poteguje minister za javna dela Trnka.

VOHUNSKA AFERA.

Budimpešta, 8. avgusta. Tu so zaprli nekega Ottona Landsbergerja, ki je na Du-naju delj časa živel kot »stotnik«, in nje-govega brata, o katerih se sumi, da sta izvrševala vohunstva.

NEZGODA V OPATIJI.

Opatija, 8. avgusta. Včeraj je tu divjal vihar. Strela je udarila v elek-trarno in je električna luč v celem zdravilišču ugasnila. Predstava v po-letnem gledališču se je morala pre-kiniti.

ŽELENIŠKA NEZGODA.

Sarajevo, 8. avgusta. Pri Novem se-lu sta zadela skupaj tovorna vlaka in je vsled tega 50.000 K škode.

ŠTRAJK.

Trst, 8. avgusta. Delavci paroplov-ne družbe »Dalmatia« so stopili v štrajk.

Štajerske novice.

Š Občni zbor Slovenske Dijaške Zveze za štajersko se je vršil v nedeljo dne 3. avgusta na Gomiškem v Savinjski dolini. Udeležilo se ga je veliko šte-vilo našega katoliško-narodnega šta-jerskega dijaštva. To je bil VI. občni zbor S. D. Z. Ob 11. uri dopoldne je otvoril zbor bogoslovec Franjo Muhlič (rojak iz St. Jurja ob Ščavnici) z iskrenim pozdravom na došlo dijaštvo. Abi-turient Vinko Munda je nato referiral o predmetu »Stari cilji — nova pota«. Referent je pozdravil ustanovitev di-jaske Marijine kongregacije v Celju in je priporočal, da se ista ustanovi tudi za Maribor. Pozival je dijaštvo, naj poleg in namesto političnih listov čit-tajo več znanstvenih listov in knjig. Opozarjal je tudi na potrebo ožjega stika med dijaštvom in naglašal pomen in potrebo zvez in pismenega občevanja s katoliško-narodnim hrvaškim dijaštvom. Predsednik je nato poročal o delovanju štajerskega pododbora o pre-tteklem letu. Pododbor je priredil 5 ve-selic in 30 predavanj. Člani so posebno sodelovali v mladinskih zvezah in iz-obraževalnih društvih. Nato se je raz-motiralo vprašanje ustanovitve samo-stojne podružnice S. D. Z. Ko se potrdi-dijo pravila, se bo vršil občni zbor in se bo izvolil odbor. Popoldne pa so čla-ni S. D. Z. predstavljali v gasilnem do-mu Jurčič-Cesnikovo igro »Domen«. — Kot slavnostni govornik je nastopil bo-goslovec Martin Gorograuc, ki je v krepkih in jednatih besedah orisal zbranim program in naloge delovanja S. D. Z. Pevske točke je izvedel dijaški pevski zbor pod vodstvom osmošolca Krpača. Nastopila je tudi dijaška vr-sta telovadcev. Vaje so izvajali z veli-ko dovršenostjo. Občinstvo je bilo ve-selo naših vrlih dijakov. Navzoči so bili celo nasprotniki, ki pa so se, kar mora-mo pohvalno omeniti, tokrat solidno in pošteno obnašali.

Š Dve znameniti zmagi. Libera-lizem na tleh. Poročali smo že o lepi zmagi naše stranke pri občinskih volitvah v veliki občini Škofja vas pri Celju. V tej občini so imeli dose-daj izključno besedo liberalni prena-pe-teži. Letos pa je liberalna stranka po-polnoma poražena. Pristaši S. L. S. so zmagali v vseh treh razredih. Veselili smo se te zmage, ker smo vrgli ob tla liberalno-nemčursko zvezo. — Komaj se je vesenje o zmagi v Škofji vas malo poglobilo, že prihaja veselo poročilo o krasni zmagi naših pristašev v občini Petrovče v Savinjski dolini. V sre-do 6. t. m. je bil hud volilni boj za III. razred, katerega so si liberalci šteli kot svojo last. A zmaga je bila popolnoma na naši strani.

Š C. kr. namestnik grof Clary v Trbov-ljah. Dne 2. t. m. se je nenadoma nazna-nilo, da obišče ekscelence grof Clary Tr-bovlje. Ob dveh popoldne je bilo vse v za-stavah. Veteranci, požarna bramba je bila pripravljena za slovesni sprejem. Občinski odbor in duhovščina sta sprejela namest-nika. Po krasnem nagovoru g. župana — ravnatelja Voduseka, je nagovoril visokega gospoda g. župnik, nakar je bil pred-stavljen občinski odbor, zastopnik in za-stopnica učitelstva, veteranci in požarna bramba. Visoki gost si je ogledal župno cerkev, rudarska stanovanja, bolnišnico, se zahvalil iskreno za prekrasen prijazen sprejem in se odpeljal zvečer v avtomobilu proti St. Pavlu.

š **Alkohol — smrt.** Posestnik in gostilničar v slovenjebistriški okolici Gašpar Dernovšek je bil velik alkoholik. Dne 29. julija ob 4. uri popoldne ga je njegova žena Marija našla v skednju mrtvega. Dernovšek je pil šnops kar po litrih. To je tako vplivalo nanj, da je včasih tako oslabil, da se je kar zgrudil na tla in delj časa ni dal nobenega življenjskega znaka od sebe. Tokrat se je Dernovšek po alkoholu zastrupil, naka mu je srce otrpnilo.

š **V Mariboru** je 6. t. m. umrla učiteljica vdova in hišna posestnica Josipina Kranjc. — Krojaški mojster Alojz Kapun v Mariboru je 4. avgusta zapustil svojo ženo s petimi nepreskrbljenimi otroci in izginil neznano kam. Družina je v veliki bedi.

š **Porotno sodišče v Celju.** Za tretje letošnje porotno zasedanje pri celjskem okrožnem sodišču je imenovan za predsednika okrožnega sodišča predsednik Adalbert Kotzian, za njegove namestnike pa: višjesodni svetniki dr. Adolf Roschanz, Gvidon Visconti in deželnosodni svetnik Ludovik Wenedikter.

š **Predrzen ropar.** Iz Ptuja se nam poroča dne 7. avgusta: Kmet Korošec je šel dne 5. t. m. ob 6. uri zvečer iz Ptuja proti Hajdinu. Že na ptujskem semnju se mu je pridružil nek neznan mož, ki je trdil, da bo šel v isto smer kot Korošec. Blizu Hajdina je neznanec vprašal Korošca, ali bi mu mogel ta menjati dvajsetkronski bankovec. Korošec je ta dan v Ptuju prodal dvojce živinčet, je takoj potegnil listnico s 560 kronami iz žepa, da bi za dvajsetkronski bankovec dal nezancu dva petaka. Tuje je v naglici zagrabil za listnico, jo iztrgal Korošču in zbežal, kar so ga noge nesle. Nekaj časa ga je Korošec zasledoval, ko je pa tuje potegnil dolg nož, si Korošec ni upal več slediti roparju v gozd. Javil je slučaj takoj žandarmeriji in policiji. Baj se je žandarmeriji že posrečilo najti sled za drznim roparjem.

š **Čudna najdba.** V Braunšvigu pri Račjem se je v tamošnjem gozdu našlo mnogo stvari, ki jih je zavrgel najbrž kak tat, ker se ni čutil več varnega. Med stvarmi so: obleke, sukno, nogavice, klobuki, dežniki, robci, verižice itd. Zdi se, da je te stvari proč zmetal znani tat Jakob Jug, rojen leta 1884. v Šmartinu pri Vurbergu in ki se sedaj skriva v bližini Maribora. Juga zasleduje sodišče po tiralnici, ker je mesarju Trafelu ukradel kolo.

š **Kako skrbijo Nemci za svojo mladino.** S 15. septembrom se bo v novoustanovljeni nemški dom za uboge dečke in učence sprejelo 6 učencev in sicer 1 za lončarsko tapetariško, krojaško, slikarsko (2) in fotografsko obrt. Denar za to novo nemškutarsko podjetje je dala Südmarka in Šulferajn. S temi janičarji hočejo Nemci ugonobiti slovensko obrtništvo v spodnještajerskih mestih in trgih.

š **Konec mariborskega štrajka** slikarskih in plesarskih pomočnikov. — Od socialnodemokratskega vodstva propagirani štrajki, ki so ga pričeli slikarski pomočniki v Mariboru, se je končal s popolno zmago mojstrov. Pomočniki, ki niso odpotovali, so prišli prositi mojstre zopet za delo. Brez najmanjšega uspeha so popustili štrajk. Nikakega uspeha niso dosegli razen škode, ker so bili več tednov brez služke.

š **Večkratnega požiga** je osumljen kočar J. Čebular, ki so ga vsled tega spravili v preiskovalni zapor v Rogatec. Nekako pred desetimi leti, ko je še bival v občini Sv. Katarine pri Rogški Slatini, je nekoč nenadoma začela goreti njegova hiša. Čebularja tedaj ni bilo doma, njegova žena je pa po goreči hiši iskala denar in slanino; toda denarja sploh bilo ni, slanino so pa že prej spravili k sosedu. Ljudje so vedeli povedati, da je Čebular svečo tako postavil, da je šele čez več ur dosegla in vžgala podstrešje, on je pa med tem v Celje odšel. Drugič mu je pogorel hlev, tretjič hlev in hiša obenem. Sedaj so mu tla pri Sv. Katarini postala prevročna in preselil se je v Ranjkovce nad Rogško Slatino. Pa glej, tudi tu je pogorel in imel dobiti veliko zavarovalnino. Vreča pa je bila polna in moral je v zapor.

š **Umrla** je v Mariboru učiteljica vdova in hišna posestnica Josipina Kranjc, stara 38 let.

š **Vlom pri dr. Ernstu Mravlagu v Mariboru** lanskega julija je izvršil, kakor se je sedaj dognalo, 24letni mizarški pomočnik Ivan Spitzer iz Dol pri Beljaku. Velik del dr. Mravlagu ukradene srebrnine v vrednosti 3000 K so še našli pri Spitzerju, ki je imel pri vlovu tovariša. Spitzerja so 2. t. m. na Dunaju prijeli in poslali v zapore okr. sodišča v Mariboru.

š **Z morijem se je zastrupil** v Mariboru 17 letni zobotehniški vajenec Janez Grtlez. Umrli je v bolnišnici.

Darovi za katoliški shod.

Dr. Mihael Napotnik, škof, Maribor, 200 K; Anton Kobi, dež. poslanec, Breg, 200 K; Gustav Nebenführer, Ljubljana, 5 kron; Alojzij Stroj, semeniški spiritual, Ljubljana, 10 K; dr. Franc Jankovič, drž. in dež. poslanec, Kozje, 10 K; Marko Tomazič, dekan, Kozje, 3 K; Ivan Rojc, župnik, Miren, 10 K; Valentin Pipan, župnik, Renče, 5 K; Leopold Turšič, kaplan, Vrhnika, 2 K; Vinko Premk, Vrhnika, 2 K; Andrej Lavrič, dekan, Vipava, 20 K.

Vsak somišljenik naj daruje primeren dar, da bo mogoče pokriti velike stroške. Nujno prosimo! Darovi naj se pošiljajo na naslov: Anton Sušnik, c. kr. profesor, Ljubljana.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
7	9. zveč.	734,7	12,3	sr. szah.	nevihta	
8	7. zjut.	734,1	11,9	sl. vzb.	oblačno	42,4
	2. pop.	733,4	19,9	sr. jvzh.	"	

Srednja večerajšnja temp. 14,8°, norm. 19,4°.

Zahvala.

Povodom prebriske izgube našega ljubljene očeta, oziroma soproga, gospoda

Josipa Sedlak

nadučitelja na Jesenicah

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno prečastiti duhovščini, nadalje gospodu okrajnemu šol. nadzorniku Simonu, učitelstvu za udeležbo pri pogrebu, predvsem pa gospodom pevcem za lepe žalostinke, najsrčnejšo zahvalo. Istotako iskrena zahvala vsem družim za izraze sočutja.

V Ljubljani, 8. avgusta 1913.

Rodbina Sedlak.

Vsled nastopa stalne službe se želim poročiti v najkrajšem času z dekletom, ne pod 22 let starim, ki razume tudi nekaj nemščine. Želi se nekaj premoženja. Pisma s sliko naj se pošljejo pod „Sreča A. L.“ poštroležeče Ljubljana.

Radi družinskih razmer se proda v Cerknem na Goriškem prav lepa

dvonadstropna hiša

pripravna za vsako obrt ali kupčijo, pod prav ugodnimi pogoji. Hiša je sredi trga blizu župne cerkve. — Ponudbe na „A. R. Cerknica, pošto ležeče.“ 2366

Sprejmejo se v delo

1 ali dva kamnoseška pomočnika in 1 vajenec

Istotam se sprejme zanesljiv in izurjen delavec za izdelovanje cementnih izdelkov, ki je zmožen samostojno delo voditi. Pismene ponudbe na R. Jegliča, kamnoseka v Kranju. 2344

Dobro ohranjen

2343

PORTAL

z dvema izlozbama, tremi železnimi rolo-ji, priprava za solnčno plahto se po cenil prodaja. Ogleđa in natančneje poizve se v papirni trgovini Ivan Gajšek, nasl. Jerneja Bahovec, Ljubljana, sv. Petra cesta 2 (pri Frančišk. cerkvi).

Hiša s trgovino

se odda v najem v Črnomlju na glavnem trgu. V hiši je že čez 50 let vpeljana trgovina, v njej so tudi lepe sobe za stanovanje. Pod ugodnimi pogoji se hiša tudi prodaja. — Oglasi se naj pošljejo na g. M. Malneriča, trgovca v Črnomlju. 2361

Haggard: **Dekle z biseri.** Povest iz Neronove dobe. 2 K 20 h, vez. 3 K 20 vin.

Haggard: **Roža sveta.** Povest iz dobe tretje križarske vojske. 2 K 80 h, vez. 3 K 90 h.

»Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Sanatorium Emona v Ljubljani, Kemenskega ulica 4. Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Bergano, primar. I. klr. odd. dež. boln.

Glasbena Matica v Ljubljani naznanja vsem svojim članom podpornikom in prijateljem tužno vest, da je danes preminul njen velezaslužni častni član, gospod

Ivan P. Vencajz

odvečnik in deželno sodni svetnik v p. v Ljubljani.

Ohranimo požrtvovalnemu pospeševalju slovenske glasbe trajen in blag spomin.

V Ljubljani, dne 7. avgusta 1913.

Odbor.

2362

Tužnim srcem naznanjamo prežalostno vest, da je Bogu vsemogočnemu dopadlo poklicati našega nadvse ljubljene soproga, ozir. očeta, brata, gospoda

Franca Čerin

gostilničarja, posestnika in zastopnika zavarov. družbe »Feniks«

danes dne 7. avgusta 1913 opoldne po dolgi, mučni bolezni, previdenega večkrat s sv. zakramenti, v starosti 54 let v boljše življenje. — Pogreb blagega pokojnika bode v soboto dne 9. avgusta ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Bizovik št. 55, na pokopališče v Štepanjo vas.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v domači župni cerkvi in v več cerkvah. — Dragega pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

BIZOVIK, dne 7. avgusta 1913.

2359

Občinski odbor občine Dobrunje naznanja tužno vest, da je dolgoletni član, gospod

Fanc Čerin

gostilničar, posestnik, občinski svetovalec in član krajnega šolskega sveta v Hrušici

danes opoldan v 55. letu svoje starosti izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb dragega pokojnika bode v soboto dne 9. avgusta ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Bizovik št. 55 na pokopališče v Štepanjo vas.

Spodnja Hrušica, dne 7. avgusta 1913.

2367

Županstvo.

Zahvala.

2360

Povodom prebitke izgube našega srčno ljubljene sina, oziroma brata, strica, preč. gospoda

Jankota Marenčiča

knezoškofijskega tajnika

izrekamo za vse dokaze srčnega sožalja, kakor tudi za mnogobrojno spremstvo rajnega k večnemu počitku tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem svojo globoko zahvalo. Posebno pa se zahvaljujemo premilost. g. prelatu in generalnemu vikarju I. Flisu, ki je rajnega blagoslovil ob asistenci mnogobrojne duhovščine: gg. častn. kanonika Lesarja, Novaka, dekana Koblarja, priorja Avguščina, kancelarja Steska itd.

Enaka dolžnost zahvaliti se nam je g. dr. Šavniku, ki je pokojnemu ob boleznih lajšal trpljenje, kakor tudi gg. odb. dr. Paganu, okr. glavarju, profesorjem, županu, postajenačelniku, veletovarnarjem gg. Pollaku in Gasnerju, ter zastopnikom vet. društva, kongregaciji gospej in gg. v Kranju, Mar. družbam v Krstu, Predosljih in Zatičini, gg. pevcem, darovalcem krasnih vencev in vsem ostalim za izkazano poslednjo čast in sočutje.

Kranj, dne 7. avgusta 1913.

Zaljujoči Marenčičevi in Leskovčevi.

Na srbski fronti.

(Izvirno poročilo »Slovenca« z bojnega polja.)

Crni Kamen, 23. jul.

Danes imamo zopet dolge in ljute boje. Res je sicer, da na naši fronti že nad 20 dni ni bilo nobenega dne brez bojev. Toda dozdaj so potekali boji ali v artiljerijskem dvoboju ali pa so trajali samo po nekaj ur. Toda danes se pošteno bijemo na celi fronti: Bezikovo, Crni Kamen, Grlena, Golek, in to od rane zore pa vse doslej, ko že solnce zahaja.

Crni Kamen je jako močna in važna postojanka, s katere se jako uspešno obstreljujejo Grlena, Kalimanski Ridovi in Banja Čuka. Mi smo jo zavzeli le s pomočjo naše izvrstne artiljerije in vsled neverjetne požrtvovalnosti in vztrajnosti naših čet.

Bulgari bi nam Crni Kamen na vsak način radi vzeli nazaj; zato so zbrali tu nezmerno veliko moč in nas minolo noč dvakrat napadli: prvič ob 10. uri zvečer, drugič pa ob 1. uri po polnoči. Bili so pa obakrat odbiti in imeli silne izgube, zlasti pri drugem naskoku. Sijala je namreč svetla mesečina in naši grozni topovi so imeli jasen cilj — kosili so jih neusmiljeno.

Da bi si zagotovili mir na Crnem Kamenu, smo danes jutraj sami začeli ofenzivo in ta boj traja še sedaj.

S tovarišem sva hotela biti jutraj prva na mestu ter sva hitro zbrala potrebno: daljnogleda, zemljevide in čutarice z vodo. Kakor pa sva bila zgodna, nisva bila prva. Poveljnik, štabni načelnik in njegov pomočnik so že bili na mestu.

Komaj smo krenili na pot, že se je oglasilo topovsko grmenje. Čim bolj smo se bližali postojankam, tem huje je postajalo grmenje; ko smo se pa od Istibanje, ki so jo bili Bulgari zažgali in porušili, začeli vzpenjati na Crni Kamen, smo slišali tudi že pokanje pušk.

Ko smo dospeli na pozicije, se je bila že na celi črti razvila huda borba. Topovi so grmeli posamezno in skupaj, puške so pokale in mitraljeze so izvrstno oponašale štokljino klepetanje.

S tovarišem sva se mudila na poziciji neke naše poljske baterije, ki je bila nameščena na lepo položeni ravnici. Tu je bila tudi telefonska postaja: slušalke z baterijami v usnjati torbici. Tako smo bili v zvezi z vsemi našimi oddelki, ki so danes sodelovali v boju.

Naša baterije je Bulgarom očitno prizadevala velikansko gorja, ker so jo začeli vneto iskati s šrapneli in granatami. Ker pa je bila izvrstno maskirana, je Bulgari niso mogli odkriti in so streljali po ugibanju v smeri, odkoder so jih tolke naše kroglice. Streljali so v obliki pahljače in vsak čas menjavali daljavo in brzino. Na ta način so s šrapneli posuli vse gorske grebene in vrhove krog nas in niso prizanesli niti bregu, na katerem smo stali. Dasi je bilo jasno, da nas Bulgari ne vidijo in bi nas mogli njihovi šrapneli le slučajno najti, smo bili izpočetka, to priznam, nekam nervozni. Kadar se je v zraku oglasil močnejši žvižg, ki nam je javil, da se nam bliža šrapnel ali granata, — smo nehote sklonili glavo in se stiskali ob prsbran. Samo general in njegovi pomočniki iz operacijskega oddelka se niso zmenili za to žvižganje in zunaj rova stoječi opazovali potek boja. Čez nekaj časa so bulgarski šrapneli začeli padati precej daleč od nas, zato smo si tudi mi zopet upali iz rova, da bi bolje videli borbo.

Solnce je silno pripekalo. Telefon je pel brez prestanka: Prihajajo poročila in izdajajo se nova povelja. Topovi grme in puške pokajo. Počasi se ušesa in živci privadijo na vse to. Borba pa traja dalje in dalje.

Stara Srbija in Makedonija sta na vse strani obdane s postojankami, ki so že po naravi ustvarjene za brambo. Zlasti pa je pokrajina tu ob Bregalnici, posebno od Rajčanskega Rida do Carjevega sela podobna nezavzetim črnogorskim pečinam. Sedaj že nad teden dni upiramo tu svoje sile, a vendar le počasi napredujemo, dasi je poveljstvo in cela armada z opremo in preskrbo v vsakem oziru odlična. Kaj nam pomaga, ko z naporom vseh sil preženemo sovražnika z ene take silne postojanke; on se samo umakne na drugo najbližjo in utrdi — in nas čakajo zopet isti napor in nove žrtve.

Tudi današnja bolgarska postojanka na Grleni se nahaja visoko gori na strmem grebenu. Med njimi in nami leži samo globoka dolina. Zračna razdalja menda ne znaša niti pet kilometrov, toda peš bi človek rabil — če

bi ga nobena stvar ne ovirala — pač svojih šest ur, preden bi prišel z naše postojanke v dolino in odtod dospel na drugi vrh, kjer se nahaja bulgarska postojanka.

Vendar napredujemo. Pod varstvom našega artiljerijskega ognja se naše čete vsake toliko časa pomikajo naprej za deset do sto metrov, izpostavljene v tem času popolnoma sovražnikovu ognju iz topov in pušk. Tu se vržejo na tla, otvorijo ogoj, pa zopet skočijo naprej. To se ponavlja dalje in dalje.

Navidez smo si z Bulgari čisto blizu. Človeku se zdi, da bi mogel kamen vreči na grlenski vrh. S prostim očesom lahko opazujemo razpokanje janki. Z daljnogledom se pa lepo vidi tudi kretanje posameznikov. Najbrže tudi oni nas tako lepo vidijo. Tako stojimo drug proti drugemu z naperjenimi topovskimi cevmi. Vendar nas oči jako lahko varajo, saj se vije v zraku dim in prah, solnčni žarki trepečejo in prav lahko se zgodi, da imamo gol kamen za človeka in obratno.

Sedaj stojimo v nepožeti pšenici pred baterijskimi postojankami, za katerimi smo stali dopoldne. Pšenica nam sega do pasa, zato lahko precej brezskrbno opazujemo borbo, ki se razvija večinoma v kotlini pred nami. Tam vre kakor v kotlu. Tu in tam pokanje pušk nekoliko ponehuje, in grmenje topov postaja redkeje, toda takoj nato se divja vihra razplete iznova.

Bulgarska pehota je začela zapuščati prednje pozicije, ker jo presilno bijejo srbski topovi. V ozadju je med bulgarskimi četami opaziti neko zmedo in omahovanje; nad njimi se razletavajo šrapneli. Nato se razredčene čete zopet zaženo na zapuščene pozicije in zopet jih kose naši topovi in naše puške. Kaj je bilo? Nič novega. Nobena skrivnost ni več, da bulgarski častniki z revolverji in celo šrapneli gonijo svojo pehoto nazaj na zapuščene postojanke. Ubogi bulgarski vojak se vrača nazaj v osprej, dobro vedoč, da mu zadaj preti gotova smrt, med tem ko ga dobra sreča lahko obvaruje pred srbsko kroglo. Seveda mu pa preti smrt tudi vsled lakote in utrujenosti, a izbire nima. Bulgarski častniki ne štedijo svojih ljudi. Odtod tolika odporost bulgarskih čet, odtod tudi strašne žrtve.

Naša artiljerija ima vidne cilje pa kosi in kosi. Na postojanki se čujejo povelja: »Po tri na top, v salvi! Diop-ter toliko in toliko« itd. In topovi grme in bljujejo smrt in razdejavanje. Vse krog nas buči in ječi, doli na bulgarski postojanki pa se razletavajo šrapneli in kamor pade naša granata, se dvigajo stebri zemlje in prahu, po zraku lete kosi človeških teles.

Na bulgarsko artiljerijo niti ne mislimo več. Naenkrat začne v zraku nad našimi glavami žvižgati in cviliti, kakor kadar pozimi močno potegne sever. V desetih minutah je letelo preko naših glav nad 80 topovskih krogel, a k sreči ni nobena padla v našo bližino, marveč do 100 metrov za nami. Ali so nas bili zapazili in le pogrešno preračunali daljavo ali pa so otvorili tak ogenj zato, da ohrabre svoje in maskirajo umikanje — ne vem. Gotovo je le to, da so bili to njihovi zadnji artiljerijski strelji s tega položaja, sedaj so popolnoma utihnili.

Naši napredujejo. Tudi topove smo že pomaknili naprej in naša pehota potiska bulgarsko. Upamo, da bo v mraku Grlen v naših rokah.

Ravno nam javlja telefon, da nastopa naše levo krilo tudi proti Kalimanski Čuki, tako da bo današnja borba dasi dolga in ljuta, za Bulgare fatalna. Potem bo naše prodiranje znatno olajšano in pospešeno.

Časnikarstvo na Kitajskem.

Kitajsko časnikarstvo je še prav malo razvito. Država, ki je po velikosti tretja na svetu in šteje skoro 400 milijonov ljudi, dve milijonski vlemesti, 16 mest z nad 100.000 prebivalci in je deležna živahnega trgovskega prometa, — ta država ima komaj 100 listov. Kako malo je to, nam najbolje predoči dejstvo, da imajo samo avstroogrski zavedni katoličani 183 političnih časnikov in 215 drugih časopisov, kje pa je še mnogo bolj razvito liberalno časopisje!

Šele nedavno je začel izhajati prvi kitajski večerni list »The Messenger«, vsi drugi časopisi izhajajo jutraj ali čez dan. Novi večerni list se tiska v rdeči barvi.

Eenega glavnih vzrokov za zaostalost kitajskega časnikarstva nam je iskati v strašno brezbriznem značaju kitajskega naroda, dalje pa tudi v okolnosti, da imajo Kitajci silno mnogo

različnih pismenih znamenj, ki so vrhutega podvržena mnogim pokrajinskim izpremembam; sestava kitajskih časnikov je zvezana z velikimi tehničnimi težkočami in za ustanovitev tiskarne je treba desetkrat več denarnih sredstev nego pri nas.

Vendar pa gre Kitajski prvenstvo na časnikarskem polju — v tem oziru namreč, da so imeli oni prvi časopis na svetu. Sporočilo pravi, da je v Pekingu že leta 11. po našem štetju, to je pred dobro 1000 leti začel izhajati prvi časopis, ki izhaja še danes in je torej najstarejši na svetu. Seveda je bil ta list izpočetka jako priprost in je prinašal skoro izključno le vesti z dvora. Šele leta 1361. je začel redno vsak teden izhajati; od leta 1800. je pa »King-pao« — tako je listu ime — začel izhajati kot dnevnik in leta 1884. so ga bistveno razširili. Sedaj izhaja v treh izdajah: ena obsega trgovska in druga gospodarska naznanila, druga je izključno uradni list, tretji, ki se tiska na rdečem papirju, je namenjena pokrajinskim krogom in obsega bistvene stvari iz prvih dveh izdaj — torej nekaj naš nedeljski list.

Da se kitajsko časnikarstvo ne more primerno razviti, je pa v veliki meri pripisati tudi okolnosti, da časnikarstvo na Kitajskem ne živi prav nobenega varstva. Če n. pr. kakemu mandarinu v kakem časniku ni kaj povšeči, kratkoma zapre tiskarno in barbarično kaznuje urednika. Kitajskemu uredniku se je prav lahko pripetilo, da so ga radi razžaljenja »božjega veličanstva« cesarjevega ali kakega princa, ki jih je bilo ondi 6000 z najrazličnejšim dostojanstvom, — zaprli so ga in obsodili na smrt.

Vsi kitajski časopisi izhajajo le v velikih mestih, kjer so vendar nekoliko varnejši pred samovoljo kakega posameznega uradnika. Večinoma so listi — vsaj vsi večji — v rokah Angležev in Američanov, ki stoje pod varstvom kake zunanje velesile.

Po vsebini so kitajski časopisi jako skromni in priprosti, da se lahko z njimi meri vsak naš pokrajinski list. Kitajci še nimajo urejenih brzojavnih birojev in pobirajo brzojavne vesti o svetovnih dogodkih iz angleških in japonskih listov. Jako kuriozen je oddelek za domače (kitajske) stvari. Pokrajinskih poročevalcev je na preostanek in poročajo na dolgo in široko vse, tudi najmanjši in najneznatnejše dogodke in dogodbe; če pa ni drugače, si pa kar sami kaj izmislijo in nalazejo.

Jako nenavadna za Evropejca je tudi zunanost kitajskih listov; večinoma izhajajo v obliki dolgih ozkih pasov, ker Kitajci ne stavijo besed druge poleg druge v vrstah, marveč navpično drugo pod drugo. Inseratni del je precej obširen in se nahaja na sprednjih straneh, uvodni članek se pa nahaja prav na koncu lista.

V tiskarnah vlada čuden red; medtem ko pri nas vsak stavec mirno stoji na svojem mestu in jemlje črko za črko

iz predalov pred sabo ter je v stavski dvorani nenavadno tiho in mirno, — morajo kitajski in japonski stavci tehati za posameznimi znamenji od omarice do omarice po dvorani. Da se stavci s tem preveč ne zamude, se poslužujejo nedoraslih dečkov, ki jim morajo skupaj nositi željena pismena znamenja. Da deček medpotoma besede ne pozabi, jo pojoč ponavlja; od tega petja in letanja vlada v stavskih dvorinah vedno velik direndaj. V strojnih dvorinah je pa marsikje opaziti že najnovejše tiskarske stroje iz Amerike in Anglije.

Proda se: amer. harmonij

s 13 registri, pripraven za oratorije in društva, pisalni pult, klečalnik in umivalnik z marmornato ploščo. — Ogleda se v Razingerjevem sladsišču. Cena se izve na Mestnem trgu 10. 2298

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča slast do jedi, okrepla živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 8000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

1 poštni zavitek

(3 kg netto)
popolnoma naravnega

sirupa iz malin

pošlje franko po pošt-nem povzetju za K 5-60 c. kr. dvorni založnik lekarnar G. Piccoli, Ljubljana, Kranjsko. Pošilja se tudi v sodčkih in v sterilizir. steklenicah.

2961

Noben gostilničar, natak ali natakara, sploh nobena hiša, ki ima kedaj opravka z gosti, ne bi smel biti brez znamenite strokovne knjige

Knjiga o serviranju.

Knjiga razpravlja na 96 straneh o postrežbi, razven tega ji je dodanih 95 tabel z raznovrstnimi vzorci in 338 natornimi slikami.

Knjigo naj bi si oskrbela tudi župnišča.

V platno vezana knjiga stane K 5.—, po pošti K 5:50, po povzetju K 5:70.

Naroča se pri »Deželni zvezi gostilničarskih zadrug na Kranjskem« ali pri upravništvu »Gostilničarskega Vestnika«, Ljubljana, Gradišče št. 7. Pošilja se le proti naprej plačani naročnini ali proti povzetju.

2284

Prvo kranjsko podjetje

za izvrševanje umetnega vezanja

in trgovina ročnih del

J. Repše & I. Jeršek

Ljubljana, Kongresni trg šteč. 5.

Zaradi velike zaloge se pričeta dela po tovarniških cenah prodajo. Izvrševanje društven. zastav, trakov ter vseh cerkvenih paramentov.

Belo vezanje. — Predtiskarija.

Obvezano nizke cene. — Zunanja naročila se točno izvršujejo. — Ugoden nakup priložnostnih daril.